

HUMANITIES INSTITUTE
Feruza Shermatova-Omerani, Ph.D.

ASTER ÇİÇEKLERİ / ASTRA GÜLÜ (1971) Zuura Sooronbaeva (1924-2012)

Kaynaklar:

Zuura Sooronbaeva. (2014). *Collected works in 7 volumes* (Vol. 2, including the novella *The Aster Flowers*). Bishkek, Kyrgyzstan: Uluu Toolor. 264 pp.

GENEL BİLGİ

Yazar

Erken Yaşamı ve Gazetecilik Zuura Sooronbaeva, 15 Ağustos 1924'te Kırgızistan'ın Ak-Suu ilçesine bağlı Colgolot köyünde doğdu. 1940 yılında ortaokuldan mezun olduktan sonra Ysyk-Köl Pravdası (Issık Göl Gerçeği) gazetesinde sekreter-daktilo olarak çalışmaya başladı. 1959 ile 1974 yılları arasında bölgesel gazete Kommunistik Emgek'te (Komünist Emek) muhabir olarak görev yaptı. Daha sonra yeniden Ysyk-Köl Pravdası'na dönerek gazetecilik kariyerini 1979 yılına kadar sürdürdü.

Şiir ve Edebiyata İlk Adımlar Sooronbaeva edebiyat hayatına şair olarak başladı. İlk şiir kitabı *Benim Köyüm (Menin Aiylym)* 1960 yılında yayımlandı. 1966'da çıkan *Dostluk (Dostuk)* adlı kitabında şiirlerinin yanı sıra *Dostluk (Dostuk)* ve *Evlalık Oğul (Asyrandy Uul)* adlı manzum hikâyeler de yer aldı. Eleştirmenler başlangıçta onun şiirden düzyazıya geçişini kuşkuyla karşılasa da, kısa sürede yetenekli bir hikâye ve roman yazarı olduğunu kanıtladı.

Nesir Alanındaki Başarısı İlk önemli düzyazı eseri *Aster Çiçekleri (Astra Gülü)* 1971 yılında yayımlandı ve ona geniş bir ün kazandı. 1970'li yıllarda *Yetimler (Jetimder)*, *Andrey (Andrei)* ve *Ak Saçlı Kadın (Ak Chach Ayal)* gibi önemli eserler kaleme aldı. 1980'li yıllar da onun için oldukça verimli geçti. Bu dönemde *Dağlar Bilir (Toolor Bilet)* adlı öykü kitabını, çocuklar için yazdığı *Dinlen Anne (Es Alchy, Apa)* adlı eseri ve *Leningrad'dan Gelen Mektup (Leningraddan Kelgen Kat)* adlı uzun öyküsünü yayımladı. Eserleri, sıradan insanların hayatını ve gündelik yaşamı gerçekçi ve duygusal bir derinlikle yansıtmaları sayesinde geniş bir okur kitlesine ulaştı. En tanınmış eserlerinden biri olan *Yabancı (Choochun Kishi)* 1988 yılında yayımlandı. Bir karı-koca arasındaki acı dolu duygusal ilişkiyi konu alan roman büyük ilgi gördü ve yazara yeniden edebi saygınlık kazandı. Okurların isteği üzerine 2002 yılında devamı yayımlandı ve eser günümüzde de güncelliğini korumaktadır.

Drama ve Tiyatro Sooronbaeva tiyatro alanında da eserler verdi. *Damat (Erkek Kolukmy)*, *Kırık Türbe (Sınğan Mazar)*, *Zenginlik ve Aşk (Baylyk jana Mahabat)* ve *Ateşli Şafak (Örttүү Tang)* adlı oyunları bunlar arasındadır. *Kırık Türbe* adlı oyunu Kazakçaya *Hastalık (Ildet)* adıyla çevrilmiş ve Abay Jambul Tiyatrosu'nda sahnelenmiştir. Daha sonra Kazakistan ve Rusya'da da temsil edilmiştir.

Ödülleri ve Mirası Sooronbaeva 1953 yılında Sovyet Gazeteciler Birliği'ne, 1954 yılında ise Sovyet Yazarlar Birliği'ne üye oldu. Kırgızistan Yüksek Sovyeti tarafından takdir belgeleriyle ödüllendirildi; II. Dünya Savaşı sırasında gösterdiği özveri çalışmaları nedeniyle "Cesur Emek" madalyası ve Lenin'in doğumunun yüzüncü yılı anısına verilen hatıra madalyasını aldı. 1995 yılında kendisine Kırgızistan Halk Yazarı unvanı verildi. Daha sonra okuduğu köy okuluna ve Karakol şehrindeki bir sokağa onun adı verildi.

Özel Hayatı ve Karşılıksız Aşk Sooronbaeva'nın eserlerinde sıkça görülen duygusal ve trajik temaların çoğu, kendi hayatından izler taşır. Karakterleri gibi o da karşılıksız bir aşk yaşamıştır. Hayatı boyunca Şarip adında bir genç adama âşık oldu. Aralarında derin bir sevgi vardı, ancak II. Dünya Savaşı başladığında Şarip cepheye gitti ve birlikte bir hayat kurma hayalleri yarım kaldı. Bu nedenle kavuşmaları mümkün olmadı. Sooronbaeva daha sonra iki kez evlenmiş olsa da aradığı mutluluğu hiçbir zaman tam anlamıyla bulamadı. Şarip ile ancak hayatının son yıllarında yeniden karşılaştı. Yaşamının son dönemlerini ise tek oğlu, torunları ve torunlarının çocuklarıyla geçirdi.

Eserler *Aster Çiçekleri (Astra Gülü)* adlı novellası 1971 yılında yayımlandı ve büyük bir başarı elde ederek kısa sürede döneminin en çok okunan eserlerinden biri haline geldi. 1979 yılında *Sonbahar Çiçekleri (Osenntse Tsvety)* adıyla Rusçaya çevrilen eser, Sooronbaeva'nın bir yazar olarak ün kazanmasında belirleyici rol oynamıştır.

Arka Plan Novella, Sovyet döneminde Kırgızistan'ın kırsal bir köyünde geçmektedir. Toplumsal değişim yaşansa da geleneksel değerler hâlâ güçlü bir şekilde varlığını sürdürmektedir. Arka plandaki en önemli kültürel unsurlardan biri görücü usulü ve zorla evliliktir. Bu toplumda genç bir kadının geleceğine çoğu zaman anne babası ve aile büyükleri karar verir; aile onuru ve düzeni için en doğrusunu bildiklerine inanırlar. Bir kız çocuğundan, babasının sözünü sorgulamadan kabul etmesi beklenir.

Evlilik yalnızca iki kişi arasındaki bir bağ değil, aynı zamanda ailenin itibarı, sorumluluğu ve toplumsal saygınlığıyla yakından ilişkili bir karardır. Aşk, çoğu zaman görev ve geleneğin gerisinde kalır. Toplumun görüşü büyük önem taşır; dedikodu bile önemli kararları etkileyebilir. Ailenin kararına karşı çıkmak ise ayıp ya da onur kırıcı olarak görülebilir.

Şehirlerde eğitim ve modern düşünceler yaygınlaşmaya başlamış olsa da, köy yaşamında geleneksel otorite baskınlığını korur. Kişisel aşk ile görücü usulü evlilik arasındaki bu kültürel çatışma, hikâyenin toplumsal zeminini oluşturur ve Gulhan'ın kaderini belirler.

KIŞILAR

Gülhan – genç kadın, başkahraman
Süleyman – cerrah, Gülhan'ın ilk aşkı
Sapar – ziraat mühendisi (agronom), Gülhan'ın eşi
Yakup – Gülhan'ın babası
Gülhan'ın Annesi – Yakup'un eşi
Şaarkan – Gülhan'ın halası / yengesi (bağlama göre)
Sagali – Gülhan'ın amcası
Salkın – Sapar'ın annesi
Saliman – Gülhan'ın oda arkadaşı, daha sonra Süleyman'ın eşi
Acar – Gülhan'ın arkadaşı
Amanbek – Acar'ın ağabeyi

ÖZET

Gülhan, Kırgızistan'ın bir köyünde iki ailenin gözbebeği olarak büyür. Geleceğini eğitimle kurmaya kararlı bir genç kız olarak Frunze'ye okumaya gider. O şehirdeyken, köyde Salkın Hanım'ın oğlu Sapar Taşkent'teki öğrenimini tamamlayıp geri döner ve çalışkanlığıyla saygı kazanır. Yanlış anlamalar ve köy dedikoduları, Gülhan'ı Sapar ile arkadaşı Acar arasında duygusal bir çatışmanın içine sürükler. Gülhan ağır bir hastalık geçirir ve genç cerrah Süleyman tarafından hayata döndürülür. Hastanede, Süleyman'ın ona gönderdiği Aster çiçekleri, aralarında filizlenen aşkın ilk sembolü olur. Sessiz iyileşme günlerinde sevgi büyür ve evlenmeye karar verirler. Ancak Gülhan'ın geleneksel ailesi bu evliliğe karşı çıkar. Babasının hasta olduğu yalanıyla köye geri getirilir ve baskı altında Sapar'la evlendirilir. Çaresizlik içinde Süleyman'a öldüğünü bildiren sahte bir telgraf gönderir. Onu kaybettiğine inanan Süleyman başka biriyle evlenir. Gülhan, kalbi uzak olsa da, Sapar'la görev bilinciyle yaşar. Yıllar sonra Sapar vurulduğunda hastanede Süleyman'la yeniden karşılaşır. Aralarındaki suskun aşk yeniden canlanır; fakat artık çok geçtir. Son buluşmalarında Aster çiçekleri, geçmiş aşkın ve silinmeyen hatıranın sembolü olarak tekrar ortaya çıkar. Gülhan eve döner; yaşanmamış ama kalbinde ömür boyu sürecektir bir aşkla.

OLAYLAR

Çocukluk ve Eğitim

Gülhan'ın Hikâyesi Gülhan iki ev arasında büyür. Anne babasının evinde tek kız çocuğudur; babasının kardeşi ve eşi de çocuksuz olduğu için her iki aile tarafından da derin bir sevgiyle büyütülür. Nadir bulunan bir tay gibi el üstünde tutulur; özenle ve sessiz bir gururla yetiştirilir. Babası bir çobandır; güçlü ve dürüst bir adamdır, sözü taş kadar sağlamdır. Köyde insanlar onun kararlarına tereddütsüz güvenirler. Gülhan babasının gücüne hayranlık duyar ve onu asla hayal kırıklığına uğratmamaya çalışır. Genç bir kız olduğunda talipler gelmeye başlar, fakat ailesi hepsini geri çevirir. Babası her şeyden önce eğitime inanır. Okulu bitirdiğinde Gülhan, umut ve içinde tarif edemediği bir özlemle Frunze'ye gider ve enstitüye (üniversiteye) girer. Yeni hayatına hem heyecan hem de sessiz bir hasret duygusuyla adım atar.

Özlem ve Öğrenim Günler, bir tespihten dökülen taneler gibi art arda dizilir. Gülhan derslerine huzur içinde devam eder; ancak kalbi sık sık uzaktaki anne babasına yönelir. Onları derinden özler. Annesinin yüzünü hatırlar; fakat babasını iki kat daha fazla düşünür. Onu kucaklamayı, sakalına dokunmayı, eskiden olduğu gibi başını dizine koymayı ister. Onu her sabah alnından öperek uyandıran hep babası olmuştur. Şimdi ise babasının hastalığı için kaygılanır ve başarısını görebilecek mi diye düşünür. Nadir bulduğu boş zamanlarda hemen köye gider; anne babasını sağlıklı görmek onun için en büyük mutluluktur. Gülhan henüz aşkı tanımaz. Başkaları aşktan söz ederken, o kendini bu duygudan uzak hisseder. Onun tek hayali okumak ve geleceğini sağlam bir temel üzerine kurmaktır.

Köyden Gelen Bir Mektup Gülhan köyünden pek çok mektup alır. Bir gün arkadaşı Acar, kolhoz hayatını uzun uzun anlattığı bir mektup gönderir. Sağlığının yerinde olduğunu ve işlerin iyi gittiğini yazdıktan sonra üniversiteyi bitirip köye dönen Sapar'dan söz eder. Artık bir ziraat mühendisi olarak çalışmaktadır. Uzun boylu, açık tenli ve derin siyah gözleriyle insanları mıknaş gibi kendine çeken etkileyici bir genç olmuştur. Acar heyecanla yazdığı satırlarda ona âşık olabileceğini itiraf eder. Gülhan'dan tavsiye ister ve şehirde birini bulup bulmadığını sorar. Ayrıca kendi hayatıyla ilgili haberleri de dürüstçe paylaşmasını rica eder.

Sapar'ın Hatıraları Bu mektup Gülhan'a, savaş yıllarında büyük acılar yaşamış olan Salkın'ı hatırlatır. Kocasını cepheye gitmiş ve onu tek oğulları Sapar'la baş başa bırakmıştır. Oğluna, babasının gidişini simgeleyen bir isim vermiştir; bu isim hem umut hem de kaybın sembolüdür. Salkın hayatın zorluklarına güçle dayanmış, oğlunu bütün sevgisiyle büyümüştür. Gülhan, Sapar'ın büyüdüğünü, eğitimini ve daha sonra Taşkent'teki ziraat enstitüsüne gidişini hatırlar. Çocukken Sapar köye geldiğinde onu bazen görürdü; her zaman annesinin yanında, sakin ve düşünceli bir delikanlıydı. Şimdi Sapar büyümüş bir adamdır. Gülhan içinden onun iyi bir hayat kurmasını ve annesine bunca acıdan sonra mutluluk getirmesini diler.

Acar'ın Yanan Yüreği Acar yeniden mektup yazar. Bu kez satırları, Sapar'a duyduğu huzursuz ve dinmeyen aşkla doludur. Duygularının her geçen gün daha da güçlendiğini, ne yapması gerektiğini bilmediğini söyler. Sapar ise sakin ve mesafeli davranmakta, ona yalnızca bir arkadaş gibi yaklaşmaktadır. Acar sessizce acı çeker; geceleri uyuyamaz. Onun tarlalardaki çalışkanlığını, gençler arasındaki liderliğini, toplantılarda kendinden emin konuşarak saygı kazanışını anlatır. Ancak özel anlarda Sapar duygusal olarak ondan uzak durmaktadır. Mektubunda önemli bir ayrıntıdan da söz eder: Sapar, Gülhan'ı sormuş ve adresini istemiştir. Ancak Acar adresi vermemiştir. Mektubunu Gülhan'dan tavsiye ve teselli beklediğini belirterek sonlandırır.

Aşk Üçgeni Başlıyor

Acar'ın Kırgın Mektubu Gülhan üçüncü mektubu aldığı anda şaşkınlığa uğrar. Acar bu kez selam bile yazmamıştır; satırları kırgınlıkla keskinleşmiştir. Derinden incindiğini ve ihanete uğradığını hissettiğini söyler. Tüm sırlarını Gülhan'a emanet ettiğini, fakat şimdi onun duygularına karşı bir şeyler yapmış olabileceğine inandığını yazar. Sapar'dan yine söz eder; sözlerinin içinde hem aşk hem acı vardır. Gülhan'ın Sapar'a karşı kendi hislerini gizlediğini, hatta belki de umutlarıyla alay ettiğini ima eder. Duygusal karmaşa içinde, sonunda Sapar'ın zaten Gülhan'la evleneceğini söyleyip ona mutluluk diler. Mektup soğuk bir şekilde sona erer. Dostluk sarsılmış, kalpler huzursuz kalmıştır.

Gülhan Köyde Gülhan uzun açıklamalar yazar, fakat Acar artık cevap vermez. Aralarındaki bağ, kopmuş bir ip gibi sessizce dağılır. Üniversitenin üçüncü yılında, ilk dönemin ardından kış tatili için köye döner. Ev her zamankinden daha sıcak, hatta fazla yumuşak bir hava taşımaktadır; fakat bu sıcaklığın altında gizli bir şey olduğunu hisseder. Tanıdığı komşular bile değişmiş gibidir. Özellikle Salkın'ın bakışları onu rahatsız eder; Gülhan gözlerini kaçırır. Salkın, köye dönüp çalışmaya başlayan oğlu Sapar'la gururla konuşur. Etraflarındaki kadınlar evlilikten, gelin adaylarından söz eder; imalı konuşmalar Sapar'ın geleceğine işaret eder. Gülhan'ın yüreği daralır. Sanki görünmeyen bir şey yavaşça etrafını sarmaktadır.

Sessiz Gerilimli Bir Dans Gülhan evden çıktığında hâlâ Acar'ı düşünmektedir. Halası Şaarkan, Acar hakkında sert sözler söyler; onu düşüncesiz ve utanmaz olmakla suçlar. Gülhan buna inanmaz ve içten içe Acar'ı savunur. Akşam köy kulübünde gençlerin ahlakı üzerine bir tartışma düzenlenir. Konuşmalar bittikten sonra dans başlar. Gülhan, Sapar'ı ilk kez bu kadar yakından görür. Sapar onu dansa kaldırır, o da kabul eder. Müzik eşliğinde hareket ederlerken her şey hafif ve güzel görünür; fakat Gülhan'ın kalbi açıklayamadığı bir huzursuzlukla titrer. Bir an Acar'ın onları izlediğini fark eder. Acar'ın yüzünde kıskançlık ve acı açıkça görülür. Biri onu dansa davet ettiğinde Acar sertçe geri çevirir; duygularını saklayamaz.

Eve Dönüş Dansın ardından Sapar Gülhan'ın yanında yürür. Sıcak bir sesle onu eve kadar bırakmak istediğini söyler. Gülhan içinden Acar'ın neden Sapar'ı sevdiğini ve Sapar'ın neden bu sevgiyi karşılıksız bıraktığını düşünür. Acaba Sapar başka birini mi seviyordur? Aralarındaki konuşma sakın ve yumuşaktır; fakat görünmeyen bir gerilim taşır. Sapar bir zamanlar şehirde onu aradığını söyler, ancak Gülhan bundan haberi olmadığını belirtir. Akşamdan keyif alıp almadığını sorar; Gülhan temkinli cevaplar verir ve mesafesini korur. Evin kapısına geldiklerinde Sapar içeri kadar eşlik etmek ister; Gülhan nazikçe reddeder.

Söylenmeyen Soruların Gecesi Gülhan iyi geceler diler, Sapar da yumuşak bir sesle karşılık verir. Dışarıda amcası onları görür ve içeri davet eder. Ev Sapar'ı adeta uzun zamandır beklenen bir oğul gibi karşılar. Odaya sessiz bir heyecan yayılır; herkes onun etrafında toplanır. Şaarkan, Acar'ı evlerinin yanında gördüğünü söyler. Acar'ın adı geçince ortamın sıcaklığı bir anda değişir. Gülhan, Sapar'ın yüzünün solduğunu fark eder; sanki saklanan bir şey ortaya çıkmıştır. O gece Gülhan'ın gözüne uyku girmez. Acar ile Sapar arasında gidip gelen düşünceler zihnini meşgul eder. Sapar neden Acar'dan kaçınmıştır? Acar neden onların evine gelmiştir? Kalbi huzursuz bir fırtına gibi çalkalanır.

Yoldaki Gerçek Sabah kahvaltıdan sonra Gülhan Acar'ın evine gider, fakat onu yolda görür. Acar bir araba sürmektedir; güçlü bir işçi gibi giyinmiş, ciddi ve mesafelidir. Yan yana bir süre sessizce otururlar. Sonunda Gülhan neden yazmayı bıraktığını sorar. Acar gururla ve acıyla cevap verir. İnsanların Gülhan ile Sapar hakkında konuştuğunu, aralarında bir şey olduğuna inandığını söyler. Gülhan bunun yalnızca dedikodu olduğunu kesin bir dille reddeder. Acar Sapar'ı sevdiğini itiraf eder, fakat annesinin isteklerinin onun üzerinde etkili olduğunu söyler. Gülhan ise Sapar'a karşı hiçbir duygusu olmadığını açıkça ifade eder. Bunu duyunca Acar bir anda rahatlar; sevinçle Gülhan'a sarılır.

Yengenin Daveti Şaarkan, Gülhan'ı gece kalması için davet eder. Gülhan eve geldiğinde sıcaklık ve huzur hisseder. Oda yemek kokularıyla doludur; semaverden hafif bir buhar yükselir. Gülhan bunun açık konuşmak için doğru an olduğunu düşünür. Halasının şakacı soruları giderek ciddileşir. Bir erkek arkadaşı olup olmadığını sorar; Gülhan gülerek reddeder. Konuşma yavaşça aşka gelir. Gülhan Acar'ın Sapar'a olan duygularından söz eder. Şaarkan ise öfke ve şaşkınlıkla tepki verir; Sapar'ın Acar'ı gerçekten sevebileceğini sorgular.

Görücü Usulü Evlilik Şaarkan, Sapar'la ilgili konularda önce annesiyle konuşulması gerektiğini söyler. Acar'ın iyi bir kız olduğunu kabul eder; fakat hemen ardından Sapar'ın zaten Gülhan'ı sevdiğini dile getirir. Gülhan şaşkınlıkla karşı çıkar. Sapar'la asla evlenmeyeceğini söyler. Ona karşı hiçbir duygusu olmadığını ve Acar'a söz verdiğini belirtir. Şaarkan öfkelenir. Gülhan'ı aileye ve beklentilere saygısızlık etmekle suçlar. Sapar'ın ailenin geleceği için önemli olduğunu, onu reddetmenin sonuçları olacağını söyler. Gülhan ise kararlılıkla ayağa kalkar ve gideceğini söyler.

Beklenmedik Bir Akşam Şaarkan, Gülhan'dan gece kalmasını ister ve Sapar'ın gelişi için büyük bir hazırlık yaptığını gizleyemez. Gülhan'ın akıllı hâlâ Acar'dadır. Sapar eve girdiğinde sakın ve ölçülüdür. Nazikçe selamlaşırlar. Sessiz ve dikkatli bir konuşma başlar. Şaarkan heyecanla onları izler; sanki kader çoktan

yazılmış gibidir.Ancak köyden gelen acil haberlerle ortam değişir. İş ve sorumluluk konuşmaları, aralarındaki kırılğan sessizliği bozar. Gülhan kalabalık içinde hem karmaşa hem de adını koyamadığı bir çekim hisseder.

Yangın ve Ayrılış Gece bir yangın çığılığı duyulur. Köy bir anda kargaşaya sürüklenir. Ahırın yanındaki samanlık yanmaktadır; herkes hayvanları kurtarmaya ve alevleri söndürmeye koşar.Kargaşa içinde Sapar Gülhan'ın elini kısa bir an tutar. Açıkça konuşmadığı için özür diler ve kaderlerinin birbirine bağlı olduğunu söyler. Ardından kalabalığın içinde kaybolur.Ertesi gün Gülhan Frunze'ye döner. Annesi yumuşak bir sesle Sapar'ın kaderi olabileceğini söyler. Gülhan sessiz kalır; önünde uzanan yol cevapsız bir soru gibidir.

Evden Gelen Mektuplar Frunze'ye vardığında Gülhan'a evden mektuplar gelir. Annesi babasının kaygılarından ve köyde Sapar ile Acar hakkında dolaşan dedikodulardan söz eder. Gülhan hiçbirine cevap yazmaz. Hatta Sapar'ın içten mektubunu yırtıp sobaya atar.Bir mektup özellikle dikkatini çeker. Annesi köydeki baskının arttığını, aile onuru için Sapar'ı kabul etmesi gerektiğini anlatır. Gülhan görev ile suskunluk arasında sıkışır. Sapar'ın sakin yüzünü düşünür; fakat kalbinde ne ışık ne de sıcaklık vardır.

Gülhan'ın Düşünceleri Mektuplar Gülhan'ın yüreğini ağırlaştırır. Acar'a verdiği sözleri, ailesinin beklentilerini ve Sapar'ın hayatındaki yerini sorgulamaya başlar. Köydeki söylentiler ve Acar'ın sert tavırları gerilimi artırır.Gülhan, kendi seçmediği bir karara doğru itildiğini hisseder. Sapar'ın sakin yüzünü gözünün önüne getirir; fakat o yüzün ardında mesafe ve belirsizlik görür. Önünde net bir yol yoktur; yalnızca baskı ve sorumluluk vardır.Sessiz odasında Gülhan bir seçim yapmak zorunda olduğunu anlar. Kalbi hâlâ boş olsa da, henüz doğmamış bir duyguyu arasa da.

Sapar'ın Mektupları ve Hastalık Gülhan, Sapar'ın ailesine duyduğu bağlılıkla dolu uzun mektuplarını okur. Babasını kendi babası gibi seveceğini, evlerine saygı göstereceğini, o evde ışık bulunduğunu yazar. Sözleri yumuşak ve umut doludur.Ancak Gülhan, bu sevginin neden Acar'a yönelmediğini düşünür. Aşkı su yüzeyindeki izlere benzetir; bir an görünür, sonra kaybolur. Çevresindeki geçmiş talipler ve dostluklar gölge gibi geçer; kendi duygularından emin değildir.Kısa bir süre sonra ağır bir hastalığa yakalanır ve hastaneye kaldırılır. Ameliyattan sonra zayıf, şaşkın ve korkmuş halde uyanır. Acının bedeni ele geçirdiği ve düşüncelerin sustuğu anlarda hayatın ne kadar kırılğan olduğunu derinden hisseder.

Süleyman Gülhan'ın Hayatına Giriyor

Uyanış Gecesi Gecenin derin saatlerinde Gülhan yavaş yavaş kendine gelir. Soğuk metal aletlerin hissi, kolundaki serum ve ilaçların ağırlığı ona ameliyat sonrası bir hastane odasında olduğunu hatırlatır. Baş dönmesi ve korku içinde, kendisini bu duruma getiren hastalığın ne olduğunu anlamaya çalışır. O sırada genç bir cerrah odaya girer. Adı Süleyman Bakıroviç'tir. Kırgızlarda, Rus İmparatorluğu ve Sovyetler Birliği döneminin etkisiyle resmi ortamlarda babanın adından türetilen soyadları kullanılır; "Bakıroviç" de "Bakir'in oğlu" anlamına gelir. Süleyman hemşireyle kısa bir konuşma yapar. Gülhan'ın durumunu değerlendirirler ve ameliyatın başarılı geçtiğini söylerler. Ancak Süleyman mütevazı davranır; kesin bir şey söylemek için henüz erken olduğunu belirtir. Gülhan onun adını duyduğunda içinde hafif bir sıcaklık hisseder. Hayatını kurtaran bu genç doktor, artık onun için sıradan biri değildir.

Hastanede Sabah Gülhan bir zamanlar öğretmenlere ve doktorlara büyük saygı duyduğunu hatırlar; fakat şimdi tıbbın ne kadar yüce bir şey olduğunu derinden hisseder. Süleyman Bakıroviç'in zorlu bir ameliyatla hayatını kurtardığını öğrenir. Hemşire, tehlikeli bir bağırsak rahatsızlığı geçirdiğini ve yalnızca zamanında yapılan ameliyat sayesinde hayatta kaldığını açıklar. Şafak sökerken hastane yavaş yavaş uyanır. Hastaların inlemeleri duyulur, hemşireler telaşla koridorlarda ilerler; hayat sessiz bir mücadele içinde devam eder. Gülhan hem zayıf hem de minnettardır. Ölümün eşiğinden döndüğünü anlar. Genç cerrahın yüzü ve sesi, zihninde belirsiz ama yumuşak bir ışık gibi kalır.

Süleyman Doktor Beyaz önlüklü üç doktor Gülhan'ın odasına girer. Biri gözlüklü, yaşça büyük bir hekimdir; diğer ikisi genç ve kendinden emindir. Gülhan ilk anda ameliyatı hangisinin yaptığını ayırt edemez; fakat kalbi sanki çoktan bilmektedir. Muayene başlar. Genç doktorlardan biri, Süleyman Bakıroviç, onun bakışlarını yakalar ve yumuşak bir sesle selam verir. Gülhan birden utanır; yüzü kızarır, çünkü hayatını kurtaran kişinin o olduğunu anlar. Kıdemli doktor ameliyatın başarısını ve genç cerrahın ustalığını över.

İyileşme süreci hakkında konuşurlar ve durumunun artık stabil olduğunu söylerler. Çıkmadan önce Süleyman battaniyesini usulca düzeltir ve ona kısa ama anlamlı bir bakış atar. O bakış, Gülhan'ın içinde uzun süre yankılanır.

Aster Çiçekleri Bir hemşire, Gülhan'a beyaz, kırmızı, pembe, mavi ve yeşil tonlarda aster çiçeklerinden oluşan bir buket getirir. Çiçeklerin Süleyman'dan geldiğini söyler. Gülhan şaşırır ve derinden etkilenir. Hemşire gülümseyerek, böyle çiçeklerin ancak gerçekten önemseyen birinden gelebileceğini ima eder. O andan itibaren Gülhan'ın kalbinde fark edilmesi zor bir değişim başlar. Süleyman'ı beklemeye, ayak seslerini duymaya çalışmaya, gelmediğinde huzursuz olmaya başlar. Ne hissettiğini tam olarak anlayamaz; yalnızca bu duygunun her gün biraz daha güçlendiğini fark eder. Vazodaki çiçeklere bakar; onların sessiz güzelliğini Süleyman'la ilişkilendirir. Sanki onun sıcaklığı renklerin içinde yaşamaktadır.

Ameliyat Sonrası İlk Adımlar Ameliyattan sonra Gülhan ilk kez ayağa kalkmaya çalışır. Bedeni zayıftır; her hareketinde keskin bir ağrı hisseder. Ayaklarını dikkatle yere indirir, dengesini sağlamaya çalışır. Tam o sırada Süleyman içeri girer ve onu nazikçe destekler. Gülümseyerek adım adım yürütür; korkusunu sessiz bir cesarete dönüştürür. Gülhan yarı utangaç, yarı rahatlamış bir şekilde ona yaslanır. Odanın içinde hafif bir gülüş duyulur. Birkaç adım atmayı başarır; sonra yorgun ama gururlu bir halde yatağa döner. O an, çaresizlikten iyileşmeye doğru geçtiğini hisseder.

Yakınlaşma Hastanede günler geçtikçe Gülhan'ın içinde bir şeyler değişir. Süleyman sık sık ziyaret eder; yumuşak bir sesle konuşur, küçük hediyeler getirir, iyileşmesini dikkatle takip eder. Onun varlığı Gülhan için sessiz bir teselliye dönüşür. Artık onu beklemeye başlar. O olmadığı zaman odada tuhaf bir boşluk hisseder; sanki sıcak bir şey eksilmiştir. Onu düşündüğünü kendine itiraf etmekten çekinse de, bu düşünceler giderek derinleşir. İlgi ile aşk arasındaki sınır bulanıklaşır. İlaçların, iyileşmenin ve sessizliğin arasında adı konulmamış bir bağ oluşur. Bu bağ yumuşak ve kırılgandır; ama her geçen gün güçlenmektedir.

Hastaneden Ayrılış Ertesi gün Gülhan taburcu olmaya hazırlanır. Fakat kalbi ağırdır; çünkü Süleyman ortalarda yoktur. En azından kısa bir vedaıyla onu görmek ister. Onsuz ayrılma düşüncesi içini huzursuzlukla doldurur. Kapı seslerini dinler, her ayak sesinde onun geldiğini umar; fakat Süleyman görünmez. Hatta hemşire Maria İvanovna bile ortada yoktur. Zaman ağır ağır ilerler; saatler uzadıkça uzar. Sonunda ayrılma vakti gelir. Gülhan hastaneden çıkar; sanki yalnızca bir binayı değil, değerli bir şeyi geride bırakıyormuş gibi hisseder. Gözleri sessizce dolar. Kaybettiği şey bir yer değil, kalbinin içinde yeni doğmuş bir duygudur.

Sapar Gülhan'ı Ziyarete Gelir Gülhan arkadaşlarıyla birlikte yurda döndüğünde kapının önünde park edilmiş bir "Volga" araba görür. Arabanın kendi köylerinden geldiğini hemen anlar. Daha ne olduğunu tam düşünmeden, okuldan tanıdığı Urkalı onu sıcak bir şekilde selamlar. Aralarındaki şakalaşma kısa sürede tuhaf bir hâl alır; Urkalı, arabada kimlerin olduğunu Gülhan'ın zaten bildiğini ima eder. Gülhan şaşkınlıkla bunu inkâr eder, ancak Urkalı gülümseyerek onun duygularını anladığını söyler. Tam o sırada Gülhan, aralarında köyün saygın büyüklerinin de bulunduğu bir grupla birlikte Sapar'ın yaklaştığını görür. Göğsünde ani bir çarpıntı hisseder. Geçmişle bugün bir anda çarpışır; şaşkınlık ve tanıdıklık arasında donup kalır.

Gülhan Endişelenir Sapar'ın köyden gelen misafirlerle birlikte gelişini Gülhan kaldıramaz. Kalbi hızla atar, yüzü kızarır ve ne yapacağını bilemeden öylece kalır. Etrafında kahkahalar ve selamlaşmalar doğal bir akış içinde sürerken, onun içinde fırtınalar kopmaktadır. Sapar elindeki gülü rahat bir tavırla alır; bu basit hareket Gülhan'a beklenmedik bir yakınlık gibi gelir. Akşam yemeğine ve ardından bir konsere davet edilir; fakat aklı bambaşka yerdedir. Yolda kalabalığın içinde bir an Süleyman'ı gördüğünü sanır. Bu düşünce bir anda ruh hâlini değiştirir. İçinde karışan özlem ve kafa karışıklığı, en neşeli anı bile ağır ve belirsiz kılar.

İki Kalp Arasında Sapar, Gülhan'ın huzursuzluğunu fark eder ve diğerlerini geride bırakıp onu yurda bırakmayı teklif eder. Arabada yan yana otururlarken Gülhan kendini iki dünya arasında sıkışmış hisseder: Ortadan kaybolmuş Süleyman ve hemen yanında oturan Sapar. Düşünceleri acıyla dolaşır. Aşkın sandığı kadar basit olmadığını anlar. Sapar konuşmaya çalışır; fakat Gülhan cevap vermekten kaçınır. Hem yorgun hem de duygusal olarak tükenmiştir. Yurda vardıklarında net bir cevap vermeden arabadan iner. Sapar arkasında kalır; sessiz ve kararsız. Gülhan ise ağır bir kalple içeri girer. Aralarında önemli bir şeyin yarım kaldığını hisseder.

Süleyman Ortaya Çıkar Sınavlar başladığında Gülhan derslerine rağmen huzursuzdur. Diğer öğrenciler sonuçlarını kutlarken, o Süleyman'ı, Sapa'ı ve cevapsız kalmış duygularını düşünür. Başarı bile ona sevinç getirmez; çünkü kalbi başka bir yerde takılı kalmıştır. Odasında, Süleyman'ın getirdiği Aster çiçeklerini ve hediye ettiği kitabı hatırlar. Sessiz duygular etrafını sarar. Acaba Süleyman da onu düşünüyor mudur? Tam o sırada kapı açılır. Oda arkadaşı Saliman bir ziyaretçi olduğunu söyler. Gülhan kapıya baktığında Süleyman'ı karşısında görür. Donup kalır. Günlerdir hayalini kurduğu kişi şimdi gerçekten önündedir.

Gülhan Mutlu Süleyman içeri girer ve Gülhan'ı ilk sınavını geçtiği için tebrik eder. Elinde yine bir demet Aster çiçekleri vardır. Gülhan hemen ayağa kalkar ve çiçekleri alır. Saliman masada çay hazırlar. Süleyman masadaki kitaplara bakar; Gülhan'ın hâlâ ders çalıştığını fark eder. Yüzüne nazikçe dokunur ve geç kaldığı için özür diler. "Rossiya" sinemasına gidip film izlemeyi teklif eder. Saliman da onlara katılır. Hep birlikte yurttan çıkar ve şehrin ışıkları arasına karışırlar.

Süleyman'ın Planları ve Açıklaması Sinemadan sonra yürürlerken Saliman biraz öne geçer; Süleyman Gülhan'la yanyana yürür. Daha önce gelemeyişinin sebebini anlatır. Evden bir telgraf aldığını ve Tacikistan'ın Badahşan bölgesine gitmek zorunda kaldığını söyler. Ayrıca tıpta uzmanlık eğitimine devam ettiğini, sınavlara ve ihtisasa hazırlandığını açıklar. Tıp öğrencilerinin diplomayı hemen almadığını, hastanelerde çalışıp pratik sınavlardan geçmeleri gerektiğini anlatır. Görevlerini ve eğitim sürecini ayrıntılarıyla açıklar. Daha önce onu bulmaya çalıştığını fakat başaramadığını söyler. Yakında eğitimini tamamlayacağını ve onunla özgürce konuşabilecekleri bir zamanın geleceğini umduğunu dile getirir.

Tarlada İtiraf Sınavlar bittikten sonra Gülhan ve Süleyman şehrin dışına, açık tarlalara doğru yürürler. Yan yana, elleri birbirine kenetlenmiş hâlde ilerlerler. Ağaçların yakınında Süleyman durur ve açıkça onu sevdiğini söyler. Ellerini Gülhan'ın omuzlarına koyar ve gözlerinin içine bakmasını ister. Gülhan başını eğerek, sonra sessizce onaylar. Süleyman onu kucaklar ve ilk kez öper. Ardından o gün evlenmelerini, onu evine götürmek istediğini söyler. Gülhan bunun için henüz erken olduğunu, önce eğitimini tamamlamak istediğini belirtir. Süleyman ısrar eder; fakat sonunda beklemeyi kabul eder.

Evlenmeye Karar Verirler Süleyman evlilik hakkında konuşmaya devam eder. Çalışacağını, annesinin de onlara yardım edeceğini söyler. Mezun olduktan sonra evleneceğine dair ailesine söz verdiğini tekrarlar. Gülhan yine de okulunu bitirmek istediğini dile getirir. Süleyman şakayla karışık onu kaçıracağını söyler. Kısa bir sessizlikten sonra Gülhan teklifini kabul eder. El sıkışarak sözleşirler. Gülhan bu nedenle köye gitmemeye karar verir. Saliman dâhil arkadaşları düğünden önce ailelerini ziyaret etmek için yurttan ayrılır. Gülhan ise kalır; Süleyman'la yapacağı evliliğin hazırlıkları başlar.

Süleyman'ın Evinde İlk Buluşma Gülhan ve Süleyman eve vardıklarında annesi kapıya çıkar. Süleyman'ın arkadaşı Markaş şakayla Gülhan'ı gelini olarak tanıtır. Annesi gülümseyerek Gülhan'ı kucaklar ve yanağından öper. Gülhan mahcup olur ve Süleyman'a bakar; annesine haber vermediğini fark eder. Süleyman onu habersiz getirdiğini kabul eder. Annesi hemen sofrayı kurar, yemek hazırlar ve Gülhan'a oturmasını söyler. Sıcakkanlı konuşur ve ona içten davranır. Bir süre sonra ortam sakinleşir; hepsi birlikte sofraya oturur.

Düğün Davetiyesi ve Veda Markaş, üzerinde Gülhan ile Süleyman'ın fotoğraflarının bulunduğu bir düğün davetiyesi getirir. Kartta enstitü ve hastanenin resimleri de vardır. Süleyman'ın annesi uzun süre kartı inceler, gülümser. İkisini de öperek hayır dualar eder. Yetişkinler düğün hazırlıklarını konuşurken Gülhan sessizce dinler. Gece geç saatlerde Süleyman onu tekrar yurda bırakır. Kapıya kadar eşlik eder ve sonra geri döner. Gülhan kapının önünde durur, onun karanlık sokakta uzaklaşmasını izler. Süleyman tek başına yürür; Gülhan ise yerinde kalır, geleceğe doğru uzanan belirsiz bir sessizliğin içinde.

Aile Süleyman'ı Reddeder

Ani Telgraf Gülhan ile Süleyman ertesi gün saat birde onun evinde buluşmayı planlarlar. Daha önce Gülhan'ın ailesine evlenmek için izin isteyen bir mektup ve telgraf göndermişlerdir. Ancak henüz hiçbir cevap gelmemiştir. Yurdun girişinde görevli kadın Gülhan'a bir telgraf verir. Telgrafta babasının ağır hasta olduğu yazmaktadır. Ayrıca akrabalarının onu aradığı da belirtilmektedir. Gülhan büyük bir şaşkınlık yaşar

ve babasının ölmüş olabileceğini düşünür. Hemen eşyalarını toplar ve yola çıkmaya hazırlanır. Kısa bir süre sonra amcası ve yengesi arabayla gelirler ve onu almak istediklerini söylerler. Gülhan, Süleyman'ı bir daha göremeden ve onunla konuşmadan ailesiyle birlikte hemen yola çıkar.

Mektup ve Ailenin Planı Gülhan ile Süleyman evlenmek için izin isteyen mektubu gönderdiklerinde, mektubu önce Gülhan'ın annesi okur ve ardından babasına verir. Baba, Süleyman'ın Badahşanlı olduğunu öğrenince öfkelenir. "Bizim memlekette kimse yok mu? Kızımızı gidip Tacikistan'a mı vereceğiz?" diye sert bir şekilde konuşur. Bıyıklarını burarak kızgınlığını belli eder. Kardeşi Sagali'yi ve onun eşi Şaarkan'ı çağırır ve onlara talimat verir. Gülhan'ı geri getirmek için hasta olduğu yalanını söylemelerini ve telgraf çekmelerini ister. Kızın derhâl şehirden getirilmesini emreder. Aile bu planı Gülhan'a hiçbir şey söylemeden uygulamaya koyar.

Şaarkan, Sapar'a yalan söyledi Şaarkan öğle yemeğinden sonra dışarı çıkar ve Sapar'ı yürürken görür. Onu durdurur ve "Biri sana selam söyledi, yanağından öpmemi istedi," der. Sapar şaşırır ve "Kim söyledi?" diye sorar. Şaarkan, "Dün gece Gülhan'la konuştuk. Sürekli seni soruyordu," diye cevap verir. Sapar bu sözlerle inanır. Gülhan'ın onu sevdiğini düşünür ve sevinir. Bunun bir yalan olduğunu bilmez. İçindeki umut büyür. Şaarkan'ın sözleri, Gülhan'ın kendisini beklediği düşüncesini güçlendirir.

Baba Sapar'la Görüşür ve İzin Verir Akşam olduğunda Gülhan'ın babası Sapar'ı evine çağırır. Sapar gelir ve onun yanına oturur. Baba hastalığından söz eder, geçmişi anlatır ve artık gücünün kalmadığını söyler. Gülhan'ın bir an önce yuva kurması gerektiğini ifade eder ve Sapar'dan onun sorumluluğunu almasını ister. Kızını korumasını ve üzmemesini tembih eder. Sapar dikkatle dinler ve kabul eder. Başını eğerek onay verir. Baba memnun olur ve "Hazırlıkları yap," der. Sapar planı hiç tereddüt etmeden kabul eder.

Ayrılış Gülhan'ın amcası ve yengesi yurda gelir ve onu bulurlar. Ona hemen kendileriyle gelmesi gerektiğini söylerler. Gülhan Süleyman'la bir daha görüşemez. Onun evine gitmez. Açıklama yapmaya ya da cevap beklemeye zaman yoktur. Arabaya biner ve ailesiyle birlikte yola çıkar. Düğün hazırlıkları bir anda durur. Babasının hastalığıyla ilgili telgraf her şeyi değiştirir. Şehirden uzaklaşırken yurda son kez bakar. Süleyman ortada yoktur. Gülhan, şehirdeki tüm hayallerini geride bırakarak amcası ve yengesiyle birlikte köye doğru yol alır.

Köye Dönüş Araba kolhozun yakınında su almak için durur. Gülhan tarlalara bakarken traktör sürücüsüne bağırarak bir adam görür. Adam sürümün eğri olduğunu söylemektedir. Yaklaştıkça bunun Sapar olduğunu anlar. Sapar traktöre çıkar ve aracı kendisi sürmeye başlar. Köye vardıklarında sessiz sokaklardan geçerek eve ulaşırlar. Gülhan içeri koşar ve babasını yatağın kenarında, omuzlarına palto atmış hâlde otururken görür. Babası zayıf ve güçsüz görünmektedir. Gülhan babasına sarılır, yüzünü öper ve ağlamaya başlar. Babası ise onun sağlığını sorar ve yumuşak bir sesle konuşur.

Ailenin Kararı Gülhan yengesine neden babasının hasta olduğu yalanını söylediklerini sorar. O zaman gerçeği öğrenir. Ailesi düğün davetiyesine bilerek cevap vermemiştir. Onu köye geri getirmek istemişlerdir. Yengesi, babasının hastalığını bahane olarak kullandıklarını itiraf eder. Aile, Gülhan'ın Süleyman'la evlenmesini kabul etmemiştir. Bu yüzden davetiye cevapsız bırakılmış ve telgraf gönderilmiştir. Gülhan ağlayarak saat birde Süleyman'la buluşmayı beklediğini söyler.

Gülhan Kaçmak İster Gülhan annesi ve yengesiyle tartışır. Sapar'la evlenmeyeceğini ve Süleyman'ı sevdiğini söyler. Yengesi onu durdurmaya çalışır, ancak Gülhan elini kurtararak dışarı çıkar. Annesi arkasından koşar ve kolundan tutar, fakat Gülhan kendini kurtarır ve bağırır: "Sapar'la evlenmeyeceğim!" Gece evden gizlice çıkar ve anayola doğru koşar. Bir hendeğe düşer ve bacağını incitir, ancak yürümeye devam eder. Yolda bir kamyonun farları görünür. Şoför aracı durdurur. Gülhan onu otobüs terminaline götürmesini ister. Şoför önce kabul etmez, ancak sonra fikrini değiştirir.

Otobüs Terminalinde Gülhan terminale vardığında otobüsler çoktan kalkmıştır. Meydan sessizdir. Birkaç yolcu valizlerine yaslanmış şekilde uyumaktadır. Gülhan yalnız başına oturur ve sabahı bekler. Kendini yorgun ve boş hisseder. Üzerinde para kalmadığı için yol ücretine karşılık ceketini şoföre verir. Arabada üç

yolcu vardır ve bir kişi daha beklenmektedir. Saat yediyi geçer. Tam o sırada Gülhan annesiyle yengesinin hızla arabaya doğru yürüdüğünü görür.

Annesi Gelir Gülhan'ın annesi arabanın yanına gelir ve onun elini tutar. "Eve gel!" diye bağırır. "Kalbimi kırıyorsun!" Ses yükselince insanlar toplanır. Yengesi de kolundan çeker. Gülhan arabadan iner. Annesi, "Bize utanç getireceksin," der. Çevredeki insanlar konuşmaya başlar. Bazıları onun evden kaçtığını söyler. Annesinin yüzü solgunlaşır. "Duyuyor musun ne dediklerini?" diye sorar. Gülhan hiçbir şey söylemez. Annesi elinden tutar ve onu terminalden uzaklaştırır.

Babasıyla Evde Eve döndüklerinde Gülhan'ın babası yatağında uzanmaktadır ve yanında bir baston vardır. Gülhan'ı yanına çağırır. "Annemi neden üzüyorsun?" diye sorar. Gülhan babasının önünde diz çöker. Annesi biraz geride durur. Babası Süleyman'ı seçmemesi gerektiğini söyler ve ardından sert bir şekilde şunları ekler: "Benim sözümün dışına çıkarsan, artık benim kızım değilsin." Annesi babasının kolundan tutarak oturmasına yardım eder. Baba Gülhan'dan bir kez daha cevap ister. Gülhan, Sapar'ı zorla kabul ettirirlerse evden gideceğini, ancak o evlilikte kalmayacağını söyler.

Zorla Evlilik

Evde Zorla Alınan Karar Gülhan evde otururken aklından Süleyman geçer; ancak ailesi onun fikrini sormadan her şeyi kendi aralarında kararlaştırır. Kaçabileceğinden korktukları için planlarını hızla değiştirirler. Yengesi Şaarkan'ı Sapar'a gönderir ve aynı gün nikâh işlemlerini başlatmasını isterler. Gülhan'a hiçbir şey söylenmez. Sabah saat on civarında akrabaları onu alıp Sapar'ın evine götürürler. Sapar içeride gidip gelmekte, heyecanla beklemektedir. Gülhan'ı görünce selam verir ve dikkatle yüzüne bakar. Gülhan sessiz kalır. Babasının sert sözleri ve ailesinin baskısı zihninde yankılanmaktadır.

Yalanlar ve Baskı Şaarkan yüksek sesle konuşarak Sapar'a Gülhan'ın telefonda her şeye razı olduğunu söyler. Gülhan'ın onu sevdiği için geldiğini iddia eder. Gülhan bunun yalan olduğunu anlar; fakat konuşamaz. Sapar ise söylenenlere inanır. Mutlu olur ve Gülhan'ın gerçekten kendisini sevdiğini düşünür. O sırada Gülhan'ın aklında Süleyman vardır. Babasının acısı ve tehditkâr sözleri de kulaklarında çınlamaktadır. Aile, Sapar'ın annesiyle de konuşur. O da hızlıca kabul eder ve Gülhan'ı gelin olarak benimsediğini söyler. Düşün hazırlıkları gecikmeden başlatılır. Şaarkan ve diğerleri, her şeyin kararlaştırıldığını ve hazır olduğunu söyleyerek süreci hızlandırırlar.

Zorla Kısılan Nikâh Gülhan, Sapar ve birkaç akrabayla birlikte evden çıkarılır. Önce Sapar'ın evine gitmezler. Doğrudan köy sovyetinin, yani köy meclisinin bulunduğu binaya giderler. Orada insanlar çoktan toplanmıştır ve onları karşılarlar. Nikâh odasında bir görevli Sapar'a Gülhan'ı sevip sevmediğini sorar. Sapar "Evet" diye cevap verir ve sevmeseydi buraya gelmeyeceğini söyler. Gülhan'ın yanında duran bir kadın onun yerine konuşur ve cevap verir. Gülhan ise sessiz kalır. Resmî işlem tamamlanır. Artık Sapar onun yasal eşidir. Gülhan binadan çıkar çıkmaz telgrafhaneye gitmek istediğini söyler.

Süleyman'a Gönderilen Telgraf Telgrafhanede Gülhan kısa bir mesaj yazar ve Sapar'a göndermesini söyler. Mesajda Gülhan'ın aniden öldüğü ve çoktan defnedildiği yazmaktadır. Sapar metni okuyunca öfkelenir ve neden böyle şeyler yazdığını sorar. Gülhan ısrar eder ve telgrafın gönderilmesini ister. Sapar önce karşı çıkar; ancak sonunda telgrafı gönderir. Bundan sonra bir hafta boyunca düğün kutlamaları devam eder. Her gün eve misafirler gelir. Kutlamalar sırasında Gülhan, Acar'ı sorar. Birisi onun köyü terk ettiğini ve başka bir şehirdeki kız kardeşinin yanına gittiğini söyler.

Frunze'den Gelen Mektup Gülhan, Frunze'deki arkadaşından gelen bir mektubu okur. Mektupta, Gülhan'ın "ölüm" haberini içeren telgrafın Süleyman ve ailesini derinden sarstığı yazmaktadır. Hepsisi büyük bir şok yaşamış, ağlamış ve akrabalarını toplamışlardır. Gülhan'ın köyüne taziye ziyaretine gitmeyi planlamışlardır. Süleyman evine kapanmış ve yas tutmaktadır. Aynı zamanda Gülhan'ın sınıf arkadaşları telgrafı enstitüye götürmüşlerdir. Öğretmenler köy meclisiyle iletişime geçmiş ve Gülhan'ın Sapar'la evlendiğini öğrenmişlerdir. Gülhan adına farklı bir açıklama yapılmıştır. Bu açıklamada onun Süleyman'ı kendi isteğiyle terk ettiği ve Sapar'ı seçtiği söylenmiştir. İnsanlar bu anlatıma inanır ve Süleyman'ın köye gitmesini engellerler.

Yanlış Hikâye ve Süleyman'ın Evliliği Gülhan, enstitüde onun yerine birilerinin konuştuğunu ve başka bir hikâye anlattığını öğrenir. Bu hikâyeye göre Gülhan Süleyman'dan kendi isteğiyle ayrılmış ve Sapar'la evlenmiştir. Bu yalan, herkesin olayı algılayışını değiştirir. Süleyman ya onun öldüğüne ya da kendisini terk ettiğine inanır. Ailesi onu sakinleştirmeye ve durumu kabullenmesine yardımcı olmaya çalışır. Daha sonra Süleyman'a Gülhan'ın başka bir hayat seçtiği söylenir. Gerçek bir iletişim ve hakikat ortaya çıkmadığı için Süleyman sonunda Gülhan'ın oda arkadaşı Salıman'la evlenir. Gülhan bütün bunları mektuptan öğrenir ve öfke ile şaşkınlık içinde kalır.

Sapar'la Evlilik – Aşksız Bir Birliktelik

Annenin Sözleri ve Ev Hayatı Gülhan annesini ağlarken görür. Annesi Sapar'dan bahseder. Pek çok kızın evliliği kolayca kabul ettiğini, ama Gülhan'ın inatçı olduğunu söyler. Sapar gibi bir erkeğin zor bulunduğunu vurgular. Kayınvalidesine saygı göstermesini ve Sapar'ı reddetmeyi bırakmasını ister. Baba evde hastadır. Anne, Gülhan'ı Sapar'la birlikte evlerine gelip yemek yemeye davet eder. Gülhan içten içe Süleyman'ı düşünür ve kalbi sızlar. Sapar'ın da değiştiğini fark eder; sessizleşmiş, zaman zaman içkiye vermiştir.

Sapar'ın Ailesiyle Günlük Hayat Gülhan Sapar'ın evinde yaşar. Nadiren dışarı çıkar. Sapar tarlalarda çalışır ve akşamları geç saatlerde döner. Kayınvalidesi sabah erkenden kalkar, ineği sağıp tereyağı yapar, evi temizler. Yemekleri hazırlar ve Gülhan geç kalksa bile ona nazik davranır. Komşular Gülhan hakkında konuşur ve az çalıştığını söyler. Sapar'ın annesi onu savunur ve kötü konuşmalarını tembihler. "Gülhan iyi bir kızdır," der. Gülhan bunu duyunca şaşırır. Kayınvalidesine karşı ilk kez bir yakınlık hisseder ve onun günlük ağır işlerini hayranlıkla izler.

Gülhan ve Sapar Eve Döner Gülhan, Sapar'ın annesiyle evde bekler. Babasının durumu için kaygılanır ve Sapar'ın ne zaman geleceğini sorar. Kayınvalidesi, tarla işlerinin yoğunluğundan bahseder. Sapar'ın tarlalarda çalıştığını ve geç geleceğini söyler. Dışarıdan bir tartışma sesi duyulur. Gülhan avluya koşar. Sapar at sırtında gelmektedir. Gülhan geç kaldığı için nedenini sorar. Sapar onu kucaklar ve "Gerçekten beni mi bekledin?" diye sorar. Gülhan ise babasını ziyaret etmek için Sapar'la gitmek istediğini söyler. O akşam Sapar ve Gülhan babasını ziyarete köyde giderler. Babası yatağında çok hastadır.

Babasının Son Nasihati Gülhan'ın babası yatağında zayıf bir hâlde yatmaktadır. Gülhan'a ve Sapar'a bakar. Sapar'ı yanına çağırır ve adını teyit eder. İkisine de birlikte kalmalarını ve huzurlu bir hayat sürmelerini tembihler. Gülhan'dan kayınvalidesine saygı göstermesini ister. Hayatını, işini ve yaşlılığını anlatır. Hayatın kısa olduğunu, dürüst ve iyi olmak gerektiğini söyler. Kavga etmemelerini ve çalışkan olmalarını ister. Annesinin elini tutar ve ona teşekkür eder. Gülhan ile Sapar'ı kutsar. Herkese veda eder ve öper. Gülhan babasının yanında durur ve son sözlerini dinler.

Babanın Ölümünden Sonra Babası öldükten sonra Sapar, Gülhan'ın yanından ayrılmaz. Cenazede yanında bulunur. Sonra eve döner; sessiz, zayıf ve renksiz bir yüzle. İnsanlar onun derinden sarsıldığını söyler ve "sadık damat" olarak anarlar. Yedinci gün töreninden sonra Gülhan evine gönderilir. Evde Sapar ve annesi ona iyi davranır, yemek hazırlar ve ilgilenirler. Bir sabah Sapar onu kucaklamaya çalışır ve "Beni sevdiğini söyle," der. Gülhan soğuk bir tavırla direnir. Sapar'ın yoğun sevgisi ve kendi içindeki hüznü arasında sıkışıp kalır.

Kayınvalide Hastalanır ve Gülhan Tarlalara Gitti Bir sabah Gülhan, kayınvalidesinin evde zayıf düştüğünü ve ağır nefes aldığını görür. Kadın yatağa uzanır ve günlük işlerini yapamaz hâle gelir. Gülhan ona su verir, yastığını düzeltir ve alnına dokunur. Bir süre sonra kadın biraz daha iyi olduğunu söyler ve Gülhan'ın evde kalmasına gerek olmadığını belirtir. Gülhan tarlalara gitmek için hazırlanır, ama onu yalnız bırakmaktan endişelidir. Erken saatlerde diğer işçilerle birlikte çıkar. Soğuk sabah havasında köy hâlâ sessizdir. Bacalardan dumanlar yükselmekte, insanlar yavaş yavaş günlük işlerine doğru yol almaktadır.

Haşhaş Tarlasında Çalışma Haşhaş tarlasında Gülhan diğer işçilere katılır ve bitkileri kesmeye başlar. Ellerin hareketi önce yavaştır; ancak kısa sürede diğerleri gibi hızlanır. Çevresindekiler çabasını fark eder ve çalışırken sohbet ederler. Dolu kaplarını toplama noktasına taşır; orada Sapar hasadı tartmaktadır. Sapar onun çalıştığını görür, şaşırır ve sevinçle adını seslenir. İş bittiğinde Gülhan yorgun bir şekilde eve

döner. Kayınvalidesi kapıda beklemektedir; hâlâ dinlenmekte ama durumu daha iyidir. Gülhan onun hâlini sorar. Kadın teşekkür eder ve dinlenmesini söyler.

Gülhan'ın Yeni Hayatı, Çalışma Düzeni ve Hatıraları Kayınvalidesi ve Sapar'ın teşvikiyle Gülhan ev dışında çalışmaya başlar. Tarlalarda temiz havayı içine çeker, şarkılar duyar ve kalabalık bir insan topluluğunun arasında emek verir. Zamanla kayınvalidesine daha da yakınlaşır; ev işlerinde ona yardım eder ve özenle ilgilenir. Aralarındaki ilişki giderek ısınır ve anne-kız yakınlığına dönüşür. Sapar da daha mutlu olur ve Gülhan'a daha fazla saygı göstermeye başlar. Bir gün Gülhan komşularından birinin bahçesini çiçeklerle dolu görür ve kalbinde ani bir sızı hisseder. Süleyman'ın hatırası güçlü bir şekilde geri döner. Daha sonra Sapar ona bir demet yıldız çiçeği getirir ve Gülhan çiçekleri sessiz, karmaşık duygular içinde kabul eder.

Kışın Geçişi ve İki Hatıra Arasında Bir Hayat Kış gelir ve kolhoz ilçede birinci olur. Gülhan enstitüde dışarıdan eğitimine devam eder ve Süleyman'ın Oş şehrinde başhekim olarak çalıştığını duyar. Hayat Sapar'la birlikte sürüp gider. Sapar hâlâ onu sevmekte ve ona yakınlaşmaya çalışmaktadır; sıcaklık ve sevgi beklemektedir. Gülhan ise kalbinde mesafeli kalır ve aynı duyguyla karşılık veremez. Bazen kendini unutup sessiz anlarda Sapar'ın yerine Süleyman'ı hayal eder ve iç dünyasından hiç silinmeyen hatıralara tutunur.

Sapar'ın Projesi Gülhan köy okulunda öğretmen olarak çalışmaya başlar. Her sabah okula gider, çocuklara ders verir ve akşam eve döner. Evde yemek yapar, temizlikle ilgilenir ve kayınvalidesi Salkın'a günlük işlerde yardım eder. Sapar zamanının çoğunu kolhoz için çalışarak geçirir. Köyün dışında boş duran arazilerin yem bitkisi ve tahıl ekimi için kullanılmasını önerir. Başlangıçta bazı erkekler bu fikre güler ve o toprakta hiçbir şey yetişmeyeceğini söyler. Ancak Sapar vazgeçmez. Toplantılarda konuşur, planını ayrıntılarıyla anlatır ve köylüleri ikna eder. Toprak sürülür, tohumlar ekilir ve mahsuller iyi şekilde büyümeye başlar. Çobanlar ve işçiler onun emeğini takdir eder ve Sapar'ı överler. Sapar çoğu zaman gece geç saatlerde eve döner; işten yorgun düşmüştür. Gülhan onun ne kadar çok çalıştığını anlar ve evin düzenini sessizce sürdürür.

Yem Tarlası Ekibi Sapar çobanları ziyaret eder ve onları bir toplantı için bir araya getirir. Yeni yem tarlalarının korunması ve hasadının dikkatli yapılması gerektiğini anlatır. Kolhozun ürünleri gözetleyecek, otu zamanında biçecek ve israfı önleyecek özel bir ekibe ihtiyaç duyduğunu söyler. Çobanlar dikkatle dinler ve onunla hemfikir olurlar. Ekibin başına yaşlı ve saygı duyulan bir çoban olan Kadybek'i seçerler. Herkes toprağı korumaya yardımcı olmaya karar verir. Ayrıca mahsullere zarar veren ya da hayvanların tarlayı bozmasına izin veren kişinin zararı karşılması gerektiği konusunda anlaşılır. Toplantıdan sonra erkekler yeniden meralardaki işlerine dönerler. Yeni yem ekibiyle ilgili haber köyde hızla yayılır. İnsanlar Sapar'a daha fazla güvenmeye başlar ve planlarını desteklerler.

Kayıp Koyunlar ve Büyüyen Çatışma Köyde bir hayvan sayımı yapılır. Sayım sırasında denetçiler Amanbek'in sürüsünden otuz iki koyunun eksik olduğunu fark ederler. Amanbek korkuya kapılır ve huzursuz olur. Denetçiler gitmeden önce onları evine davet ederek yemek ve içki ikram etmek ister. Eksik hayvanları görmezden geleceklerini umar. Sapar ona zaman kaybetmemesini söyler ve önce kayıp koyunları yerine koyması gerektiğini belirtir, çünkü hayvanlar kolhoza aittir. Bu sözleri duyunca Amanbek öfkelenir. Sapar'ın onu herkesin önünde küçük düşürdüğünü söyler ve kız kardeşi Acar'la ilgili eski meseleler yüzünden ondan intikam almak istediğini iddia eder. Amanbek bağırır ve tehdit eder. Sapar da öfkelenir, ancak kendini tutar ve kavga başlatmaz. Denetim sona erdikten sonra kolhoz yönetimi Amanbek'i çobanlık görevinden alır.

Sapar'ın Hatıraları ve Değişimi Amanbek'le yaşadığı tartışmadan sonra Sapar geçmişini düşünmeye başlar. Acar'ı ve onunla bağlantılı acı olayları hatırlar. Yıllar önce Acar onu gizlice sevmiştir, ancak Sapar hiçbir zaman bu duygulara karşılık vermemiştir. Bir keresinde Acar'ın evine gittiğini ve onun kendisine ne kadar derin bir sevgi beslediğini fark ettiğini hatırlar. Daha sonra köyde sorunlar ve dedikodular yayıldığında Acar büyük acılar çekmiştir. Sapar, onun gözyaşlarını ve yaşadığı utancı hatırladıkça üzülmüş; ancak ona karşı hislerinin hiçbir zaman aşka dönüşmediğini de bilir. Bu hatıralar üzerine düşündükçe hayatının ne kadar değiştiğini fark eder. Bu sırada Amanbek'in öfkesi artmaya devam eder. Sapar'dan hoşlanmayan insanlarla vakit geçirir ve onun hakkında kızgın sözler söyler. Köydeki hava giderek gerginleşir. Ancak Sapar sessiz kalır ve işine ve sorumluluklarına odaklanmayı sürdürür.

Amanbek'in Sarhoş Kavgası İşini kaybettikten sonra Amanbek eski ziraat mühendisi Abdyrazak'ın evine gider. İki adam birlikte oturur ve gece geç saatlere kadar içki içerler. Amanbek, hayvan sayımından sonra görevden alınmasının sorumlusunun Sapar olduğunu söyler ve bundan şikâyet eder. Abdyrazak onun öfkesini körükler ve Sapar'ın ona haksızlık yaptığını dile getirir. Amanbek daha fazla içer ve kız kardeşi Acar'dan ve Sapar'ın ailelerine utanç getirdiğini düşündüğü olaylardan bağırarak söz etmeye başlar. Abdyrazak'ın eşi konuşmaları duyar ve onlarla tartışmaya girer. Sapar'ın dürüst bir adam olduğunu söyler ve Amanbek'e yalan yaymayı bırakmasını söyler. Abdyrazak karısına öfkelenir ve evi terk etmesini bağırarak emreder. Kadın ağlayarak dışarı çıkar. Amanbek içmeye devam eder. Daha sonra bir tüfek alır ve öfkeyle evden çıkar.

Şiddet, Kriz ve Kaderin Geri Dönüşü

Tarladaki Silahlı Saldırı Sapar, işçilerin yeşil yem bitkilerini biçtiği tarlalarda günü geçirir. Kamyonlar durmadan gidip gelirken makineler otları biçip toplamaktadır. Sapar işçilerin arasında dolaşır, hasadı kontrol eder, traktör sürücülerıyla konuşur ve tarladaki ürünlerin durumunu ölçer. Bir anda silah sesi makinelerin gürültüsünü yazar. Herkes şaşkınlık içinde dona kalır. Birisi Sapar'ın vurulduğunu haykırır. Sapar öne doğru eğilir ve iki eliyle göğsünü tutar. Gömleğine kan yayılmaya başlar. Yavaşça yere yığılır. İşçiler aletlerini bırakıp ona doğru koşar. Kimileri yardım isterken kimileri kamyonları durdurur ve etrafında toplanır. Birkaç saniye içinde sakin tarla büyük bir kargaşa ve paniğe dönüşür.

Hastaneye Yetişme Çabası İşçiler Sapar'ı hızla yeni biçilmiş otlarla dolu büyük bir ZIL kamyonuna taşırlar. Kan kıyafetlerinin içine işlemeye devam ederken birkaç kişi düşmemesi için onu dikkatlice tutar. Bazıları yüksek sesle ağlar, bazıları ise şoföre daha hızlı gitmesi için bağırır. Sapar gözlerini açıp güçlükle konuşarak onun yüzünden tarladaki işlerin durdurulmamasını söyler. İşçiler ise onu yalnız bırakmayı reddeder ve hasadın bekleyebileceğini söylerler. Kamyon bozuk yollardan hızla şehir hastanesine doğru ilerler. Şoför çukurlara aldırmadan olabildiğince hızlı sürer. İşçilerle dolu başka kamyonlar da arkalarından gelir. Herkes Sapar'ın hastaneye ulaşmadan ölebileceğinden korkmaktadır.

Salkın Gerçeği Öğreniyor İnsanlar ilk başta Salkın'a Sapar'ın apandisit nedeniyle hastaneye kaldırıldığını söylediklerinde fazla endişelenmez. Doktorların apandisi kolayca alabilececeklerini düşünür. Gülhan hastaneye gitmeyi teklif eder ama Salkın eve misafir geleceğini söyleyerek onun kalmasını ister. Hastaneye tek başına gider. Hastaneye vardığında dışarıda park edilmiş çok sayıda araba ve girişte toplanmış kalabalık bir grup görür. O anda yüreğini korku kaplar. Yetkililer ona Sapar'ın apandisinin yolda patladığını ve doktorların onu tedavi için Frunze'ye göndermeyi düşündüklerini söyler. Salkın içeri koşar ve Sapar'ı sedyede solgun ve hareketsiz halde yatarken görür. Çığlık atıp yanına yığılır. Sapar sessizce kurşunun çıkarılıp çıkarılmadığını sorar ama Salkın onun apandisi kastettiğini sanır. Sapar, vurulduğunu hâlâ bilmediğini anlayınca güçsüzce gülümser.

Doktorun Ameliyata Hazırlanışı Ameliyattan önce doktor, parti görevlileriyle Sapar'ın annesi kapıda beklese bile kimsenin içeri girmemesi gerektiğini hemşirelere söyler. Ellerini dikkatle yıkar, maskesini ve bonesini takıp ameliyathaneye girer. Sapar masada bitkin halde yatmaktadır. Doktor ameliyatın anestezi olmadan yapılacağını söyler. Sapar, daha önce bıçak yarası aldığı için acıya dayanamayacağından korkar. Doktor ise onu kurtarmak için elinden geleni yapacağına söz verir. Dışarıda kolhoz başkanı gözleri dolarak Sapar'dan söz eder; onun çalışkan, iyi kalpli biri olduğunu ve savaştan sonra babasız büyüdüğünü anlatır.

Sapar'dan Gelen Haber Salkın hastaneye gittikten sonra Gülhan çocukları hazırlayıp evde bekler. Bir süre sonra Salkın ağlayarak geri döner ve Sapar'a ne olduğunu sorar. Komşunun oğlundan Amanbek'in Sapar'ı vurduğu için polis tarafından yakalandığını öğrenirler. Salkın ve Gülhan çocuklarla birlikte aceleyle dışarı çıkar. Köylüler yol kenarında toplanmış, öfkeyle olayı konuşmaktadır. Herkes Sapar'ın ağır yaralandığını söyler. Salkın ağlayarak oğlunun yaşayıp yaşamadığını sorar. Daha sonra Gülhan ile Salkın şehre giderler ancak doktorlar Sapar'ı çoktan Frunze'ye götürmüştür. Eve dönen Gülhan, Sapar'ın iyiliğini düşünür ve onu kaybetmekten korkar.

Yol Boyunca Hatıralar Gülhan telefonun peş peşe çalmasıyla aniden uyanır. Arayan Frunze'dendir. Kayınvalidesi Sapar'ın hayatta olduğunu ve durumunun iyi olduğunu söyleyerek endişelenmemesini ister.

Gülhan annesiyle birlikte Sapar'ı görmeye giderken aklından Süleyman'ı çıkaramaz. Sapar'ın, bir zamanlar kendisinin tedavi gördüğü hastanede yatıyor olması eski anıları yeniden canlandırır. Yol boyunca Süleyman'ın da o hastanede çalışıyor olabileceğini düşünür. Süleyman'ın Frunze'nin havasını ne kadar sevdiğine dair sözleri kulaklarında yankılanır ve kalbi titrer. Bir daha onu asla göremeyeceğine, çünkü artık kendisinden nefret ettiğine kendini inandırmaya çalışır. Yine de Süleyman'ın onun öldüğü haberini duyduğunda yaşadığı büyük acıyı ve ardından onu bulabilmek için nasıl çaresizce uğraştığını hatırlar.

Hastanedeki Karşılaşma ve Eski Duygular Gülhan izin aldıktan sonra Sapar'ın hastane odasına girer. Bir hemşire telefonda konuşurken Sapar'ın ameliyattan çıktığını ve durumunun iyiye gittiğini söyler. Gülhan, Süleyman'ın Sapar'ı ameliyat eden doktorlardan biri olduğunu öğrenince büyük bir şaşkınlık ve duygusal sarsıntı yaşar. Ellerin titremesini ve gözyaşlarını güçlükle kontrol eder. Odada Sapar onun elini tutar ve ağlamamasını söyler. Doktorların hayatını kurtardığını, özellikle kurşunu çıkararak cerrahın büyük emek verdiğini anlatır. Gülhan sessizce dinler. Daha sonra çocuklarla ve kayınvalidesiyle odadan çıkarken hastane koridorunda Süleyman'la karşılaşır. İkisi de bir an durup sessizce birbirlerine bakar. Gülhan gözyaşlarına hakim olamaz ve ondan kendisini affetmesini ister. O anda eski duygular ve geçmiş anılar yeniden canlanır.

Sessiz Veda Gülhan'ın kayınvalidesi ve çocukları hastanede kalırken Süleyman Sapar'ın durumunu dikkatle kontrol eder. Aileyle nazikçe konuşur, çocuklarla sevgiyle ilgilenir. Gülhan onu sessizce izlerken geçmiş günleri hatırlar. Kayınvalidesi Gülhan ile Süleyman arasındaki tuhaf sessizliği fark eder ve huzursuz olmaya başlar. Süleyman Gülhan'a derin bir hüznle bakar; sanki bir zamanlar birlikte kurdukları hayatı düşünmektedir. Gülhan ise duygularını daha fazla saklayamayacağını bildiği için gözlerini ondan kaçıır. Ziyaret saatleri bittikten sonra Süleyman onları eve bırakmayı teklif eder. Gülhan kabul eder çünkü artık yolları ayrılmış olsa bile ona biraz daha yakın kalmak ister.

Gülhan ve Süleyman'ın Son Buluşması

Gece Yürüyüşü ve Hatıralar Hastaneden ayrıldıktan sonra Gülhan ve Süleyman sessiz gece sokaklarında yavaşça yürürler. Şehir sakindir ve dışarıda çok az insan vardır. Süleyman uzun süre susar ve derin düşüncelere dalar. Gülhan da Sapar'ı ve evde onu bekleyen çocuklarını düşünür. Hayatlarının nasıl değiştiği hakkında sessizce konuşmaya başlarlar. Süleyman, hayatın insanları habersizce ayırdığını ve bazı acıların asla tamamen geçmediğini söyler. Gülhan onu dikkatle dinler ve içinde derin bir acı hisseder. İkisi de geçmiş aşklarına ait hatıraları hâlâ taşıdıklarını fark ederler. Yan yana yürüseler de geleceklerinin belirsiz ve büyük ihtimalle imkânsız olduğunu anlarlar.

Aşk, Acı ve Aster Çiçekleri Bir bahçenin yanında Aster çiçeklerinin önünde dururlar. Çiçekler, Gülhan ile Süleyman arasında geçmiş günleri hatırlatır. Sessizce çiçeklerin anlamı üzerine konuşurlar. Süleyman, her çiçeğin Gülhan'ın hayatındaki önemli kişileri temsil ettiğini söyler: Sapar'ı, çocuklarını, Gülhan'ı ve kendisini. Gülhan bu sözler karşısında duygulanır ve gözyaşlarını tutmaya çalışır. Süleyman da derinden etkilenir ve onu hayatından tamamen silmemesini ister. Birbirlerini unutmamaya söz verirler, birlikte olamasalar da. Bu an sessiz, hüzünlü ve söylenmemiş duygularla doludur.

Veda ve Eve Dönüş Gece geç saatlerde Gülhan elinde Aster çiçekleriyle eve döner. Annesi Sapar, çocuklar ve Gülhan'ın duygusal durumu için endişelenmektedir. Gülhan yorgun ve suçluluk içindedir; verdiği kararların birçok kişiye acı yaşattığını düşünür. Sessizce oturur ve Süleyman'la olan anılarını hatırlar. Çiçekler ona aşkı, ayrılığı ve pişmanlığı hatırlatır. Hastanedeki Sapar'ı ve gecenin içinde uzaklaşan Süleyman'ı düşünür. Hayatın devam etmesi gerektiğini anlar, ancak ilk aşkının hatırasının kalbinde her zaman yaşayacağını da bilir.

KARAKTER ANALİZİ

Gülhan

Gülhan hikâyenin başkahramanıdır; modern eğitim ile geleneksel değerler arasında sıkışıp kalmış genç bir Kırgız kadındır. Babasına duyduğu saygıyla büyür ve bağımsız bir gelecek kurma umuduyla Frunze'ye okumaya gider. Ancak aile baskısı onu köye geri dönmeye zorlar ve gerçek aşkı Süleyman'la birleşmek yerine Sapar'la zorla evlendirilir. Gülhan, görev duygusuna bağlı kadınların sessiz mücadelesini temsil eder. İç çatışması, kişisel mutluluğun aile onuruna nasıl feda edildiğini gösterir. Onun yolculuğu, bireysel seçimin toplumsal itibardan daha değersiz görüldüğü bir toplumda itaatin ağır bedelini yansıtır.

İtaatkâr Gülhan'ın itaatkârlığı onun trajik kaderini belirler. Akraları babasının hasta olduğunu söylediğinde, Süleyman'a haber vermeden okulunu bırakır ve köye döner. Bu tepki, ebeveyn otoritesine duyduğu derin saygıyı gösterir. Ailesinin emri üzerine nişanını bozar. Daha sonra Sapar'la görücü usulü evliliği kabul eder; çünkü reddetmek babasının sözünü çiğnemek anlamına gelir. Onun boyun eğişi, evlatlık görev duygusunun ağırlığını ortaya koyar. Aile huzurunu kendi gerçeğinin önüne koyar ve geleneklerin bireysel sesi nasıl susturduğunu gösterir. Zorla yapılan nikâh sırasında sessiz kalması, kalbi başka birine ait olsa da görev duygusunu mutluluğunun önüne koyduğunu kanıtlar.

Sadık Gülhan, Süleyman'ı sevmesine rağmen Sapar'a sadık kalır. Zorla yapılan evlilikten sonra günlük hayatın sorumluluğunu paylaşır. Sapar vurulduğunda özgürlüğünü aramak yerine onun yanında kalır ve iyileşme sürecini destekler. Kriz anında kayınvalidesi Salkın'a yardım eder ve ev işlerini üstlenir. Bu sadakat, evlilik yeminlerine duyduğu saygıdan kaynaklanır. Kalbi başka birine özlem duysa da eş rolünü onurlandırır ve Sapar'ın itibarını korur. En zor zamanlarda kayınvalidesinin yalnız kalmamasını sağlar. Kendi acısına rağmen onları terk etmez.

Dayanıklı Gülhan hem fiziksel emek hem de duygusal dayanıklılık gösterir. Ameliyat sonrası zayıf olmasına rağmen haşhaş tarlasında çalışır. Okulda öğretmenlik yaparken ev işlerini yürütür ve yaralı eşine bakar. Gizli kederine rağmen hayatını sürdürebilmesi iç gücünü gösterir. Bağımsız bir yaşam hayal etmiş olsa da bir çiftçi eşinin hayatına uyum sağlar. Her gün Süleyman'a dair anıları bastırarak düzeni korumaya çalışır. Baskı altında yıkılmak yerine hizmette bir anlam bulur. Yaşadığı psikolojik yükü irade gücüyle taşır.

Vicdan Azabı Çeken Gülhan, Süleyman'a gönderdiği sahte ölüm telgrafının ağır yükünü hayatı boyunca taşır. Telgrafın gönderilmesini Sapar'dan isterken, bunun Süleyman'ı boş bir umuttan kurtaracağını düşünür. Oysa bu karar, aralarındaki barışma ihtimalini sonsuza dek yok eder ve Süleyman'ın başka biriyle evlenmesine neden olur. Gerçeğin daha az acı vereceğini bilmesine rağmen, ona derin ve kalıcı bir acı yaşatmıştır. Bu sırla yaşamak vicdanını her geçen gün biraz daha ağırlaştırır. Süleyman'ın gerçekten yas tuttuğunu öğrendiğinde bu yük daha da büyür. Merhametle söylenen bu yalan, onu geçmiş aşkından geri dönüşsüz biçimde koparır. Taşdığı suçluluk, içindeki yalnızlığı derinleştirir ve kendi elleriyle kapattığı hayatın gölgesini sürekli hatırlatır.

Empatik Gülhan, zorla yapılan evliliğe rağmen kendisine iyi davranan kayınvalidesi Salkın'a karşı empati geliştirir. Başlangıçta mesafeli olsa da zamanla gönüllü olarak ev işlerine ve tarla çalışmalarına yardım etmeye başlar. Salkın'ın ağır emeğini ve hastalığını fark eder; ona su verir ve dinlenmesini sağlar. Ev içindeki yükleri paylaştıkça aralarında anne-kız benzeri bir bağ oluşur. Sapar'ın vurulmasından sonra onun bağlılığını ve iyi niyetini daha iyi anlar. Onun kendisini mutlu etmeye çalıştığını görür. Bu anlayış kalbini yumuşatır ve mevcut hayatında bir değer bulmasını sağlar. Empati duygusu, zorunluluk ile gerçek insani yakınlık arasındaki mesafeyi kapatır.

Süleyman

Süleyman Bakıroviç, kritik bir ameliyat sırasında Gülhan'ın hayatını kurtaran yetenekli genç bir cerrahdır. Hikâye boyunca modernliği, eğitimi ve samimi romantik aşkı temsil eder. Gülhan'ı bağlayan köy geleneklerinin aksine, Süleyman kişisel seçimi ve duygusal dürüstlüğü teşvik eder. İlişkileri, dayatılmış bir

zorunluluktan ziyade hastanedeki şefkat ve sohbetler aracılığıyla sessizce filizlenir. Ona çiçekler hediye eder ve duygularını açıkça ifade eder. Gülhan'ın öldüğüne inanıp başka biriyle evlendikten sonra bile onurunu ve nezaketini korur. Varlığı, toplumsal baskı ile gerçek bir bağ arasındaki tezatı güçlü bir şekilde vurgular.

Mesleğine Adanmış Süleyman bir hekim olarak mesleğine büyük bir adanmışlık gösterir. Gülhan'ın ameliyatı sırasında hayatını kurtarmak için yorulmadan çalışır; kıdemli doktorların övgülerine rağmen becerileri konusunda mütevazı kalır. Frunze'deki zorlu asistanlık eğitimini ve sürekli öğrenmeye olan bağlılığını anlatır. Sınavlar ve pratik görevlerle ne kadar meşgul olursa olsun, Gülhan'ı düzenli olarak ziyaret etmeye zaman ayırır. İyileştirmeye olan odaklanması, hizmete duyduğu ciddi bağlılığı yansıtır. Kişisel rahatlığından çok hastalarının iyiliğini ön planda tutar. Bu profesyonellik ona meslektaşlarından saygı, hastalarından güven kazandırır. Bu duruş, etrafındaki köy dedikodularından bağımsız olarak onun kimliğini inşa eder.

Romantik Süleyman sevgisini gösterişli sözlerden ziyade düşünceli jestlerle ifade eder. Gülhan'a renkli aster çiçekleri getirir ve bu çiçeklerin güzelliğini büyüyen duygularıyla özdeşleştirir. Yürüyüşleri sırasında elini tutar, düşüncelerini derin bir dikkatle dinler. Evlenme teklifinden sonra, eğer reddederse onu kaçıracağına dair tatlı şakalar yapar. Bu anlar, onun ciddi doktor duruşuyla tezat oluşturan şefkatli bir yanını ortaya koyar. Sinemaya gitmek veya tarlalarda yürümek gibi birlikte paylaştıkları deneyimlere değer verir. Onun romantizmi, zoraki toplumsal bağlar üzerine değil; karşılıklı anlayış ve sessiz bir yakınlık üzerine kuruludur.

Sabırlı Süleyman, yakınlaşma süreçleri boyunca dikkate değer bir sabır gösterir. Gülhan eğitimini tamamlamak isteyip tereddüt ettiğinde, anında bir sonuç talep etmek yerine beklemeyi kabul eder. Onun akademik hedeflerini anlar ve ilişkilerinin yanı sıra eğitim yolculuğunu da destekler. İyileşme sürecinde, hareket etmesi için acele ettirmeden ilk adımlarını atmasına yardımcı olur. Mesafeler ve yanlış anlaşılmalara ayrıldıklarında bile şefkatini korur. Ona baskı yapmaz veya karşılaştığı engellere öfkeyle tepki vermez. Bu istikrar, Gülhan'ın duygusal olarak açılması için güvenli bir alan yaratır ve onun hayatındaki kendi temposuna saygı duyduğunu gösterir.

Şefkatli Yıllar süren ayrılıktan sonra Gülhan'la hastanede yeniden karşılaştığında, Süleyman derin bir şefkat gösterir. Sahte ölüm telgrafına veya zorla evlendirilmesine öfkelenmek yerine, eşi ve kayınvalidesiyle nazikçe konuşur. Çocuklarıyla yumuşak bir şekilde ilgilenir, Sapar'ın yaralarını bir hekim vakarıyla muayene eder. Kaybettikleri ortak geleceğin acısını, hiçbir çatışma yaratmadan kabullenir. Sessiz kaldığı anlarda bile bakışlarında sitemden çok anlayış vardır. Onları eve bırakmayı teklif eder; kendi kederinden çok onların rahatlığını ön planda tutar. Bu olgunluk ve bağışlayıcılık, kişisel kaybına rağmen sahip olduğu empati yeteneğini ve karakterinin derinliğini vurgular.

Sapar

Sapar, Taşkent Üniversitesi'nde eğitimini tamamladıktan sonra köye dönen bir ziraat mühendisidir. Kolhozda gösterdiği çalışkanlık ve liderlik sayesinde kısa sürede saygı kazanır. Bir zamanlar Acar'a mesafeli durmuş olsa da, hem aile baskısı hem de içinde büyüyen duygular nedeniyle Gülhan'ı eş olarak seçer. Süleyman'ın modern ve romantik yaklaşımının aksine, Sapar sevgisini istikrarlı hizmet ve sadakatle gösterir. Gülhan'ın sessizliğini ve geçmişini sorgulamadan onu kabul eder. Yaralandığında bile önce hasadı düşünür. Onun karakteri, köy düzeni içinde geleneksel erkek sorumluluğunu ve koşulsuz bağlılığı temsil eder.

Çalışkan Sapar, köyün kullanılmayan arazilerini verimli yem tarlalarına dönüştürür. Boş topraklara ot ekme fikriyle alay edildiğinde geri adım atmaz ve köylüleri planını desteklemeye ikna eder. Hasat ekibini bizzat yönetir, ürünleri ölçer ve toplama sırasında israf olmamasına özen gösterir. Gösterdiği bu çaba kolhozun sıralamasını yükseltir ve başlangıçta onun vizyonuna kuşkuyla yaklaşan işçilerin güvenini kazanmasını sağlar. Çoğu zaman gece geç saatlerde yorgun argın eve döner, ancak emek gerektiren işinden asla

şikâyet etmez. Bu azim, kişisel rahatlığından çok toplumsal gelişimi öncelik gördüğünü gösterir. Çalışma ahlakı, hem topluma hizmet etme biçimini hem de sorumluluk anlayışını belirler.

Bağlı Gülhan duygusal olarak mesafeli kalsa da Sapar ona sevgiyle yaklaşmayı sürdürür. Geç saatlerde işten döndüğünde onu sıcak bir şekilde karşılar ve gerçekten kendisini bekleyip beklemediğini umutla sorar. Aralarındaki soğukluğu yumuşatmak için ona aster çiçekleri getirir. Yakınlaşma çabalarına karşılık alamadığında onu zorlamaz; günlük hayatın içinde ilgisini sürdürür. Vurulduktan sonra bile acı içinde yatarken çevresindekilerin merhametine sığınmak yerine hasadı düşünür. Onun sevgisi sabırlı ve bağışlayıcıdır. Gülhan'ın sessizliğini kırgınlık duymadan kabul eder ve kalbindeki gizli dünyaya dair açıklama talep etmez.

İlkeli Amanbek'le yaşanan hayvan sayımı sırasında Sapar güçlü bir ahlaki duruş sergiler. Denetçiler otuz iki koyunun eksik olduğunu tespit ettiğinde, hayvanların kolhoza ait kamu malı olduğunu söyleyerek kaybın telafi edilmesi gerektiğinde ısrar eder. Eksik hayvanları görmezden gelmesi için yapılan dolaylı ikram tekliflerini reddeder. Köy hiyerarşisinde huzuru korumak veya kişisel ilişkileri zedelememek uğruna doğruluktan ödün vermez. Acar meselesi yüzünden intikam almakla suçlandığında bile öfkesini kontrol eder ve vakarını korur. Kuralları esnetmemesi, adaleti ve ortak mülkiyeti kişisel çıkarların üzerinde tuttuğunu gösterir.

Özverili Amanbek'in silahlı saldırısında vurulduğunda bile Sapar önce işini düşünür. İşçiler onu kanlar içinde kamyona taşıırken hasadın durdurulmamasını ister. Ürünün zamanında toplanmasının kendi yarısından daha önemli olduğunu söyler. Hastanede yatarken bile kurşunun çıkarılıp çıkarılmadığını sorarken tarladaki işi ve masrafları düşünür. Bu fedakârlık, fiziksel acıdan ve kişisel güvenliğinden önce toplumun yararını koyduğunu gösterir. Onun bu tavrı, olgunluğunu ve başkalarının ihtiyaçlarına duyduğu derin sorumluluk duygusunu ortaya koyar.

Yakup

Yakup, Gülhan'ın babasıdır ve hikâyede ataerkil otoritenin en baskın temsilcisidir. Sözü taş kadar ağır olan saygın bir çobandır ve geleneksel kırsal değerleri temsil eder. Başlangıçta Gülhan'ın eğitimini desteklese de, zamanla önceliğini aile onuruna ve etnik kimliğe verir. Kızının dışarıdan biri olan Süleyman'la evlenmesini engellemek için koşulları bilinçli biçimde yönlendirir. Aldatma ve duygusal baskı yoluyla Gülhan'ın Sapar'la evlenmesini sağlar. Ölüm döşeğinde bile kızının seçimini onaylamak yerine bu evliliği pekiştirir. Onun davranışları, baba otoritesinin kişisel arzuları nasıl bastırabildiğini ve hikâyedeki zorunlu itaat trajedisini nasıl doğurduğunu gösterir.

Otoriter Yakup, evinde mutlak bir otorite kurar ve sorgusuz itaat bekler. Gülhan Süleyman'ı düşündüğünde, kendi sözünün dışına çıkanın artık kızı olmayacağını sert bir şekilde dile getirir. Kararını uygulamak için kardeşlerini ve akrabalarını çağırır ve hiçbir müzakereye izin vermez. Bu baskın tavır, Gülhan'a boyun eğmekten başka hukuki ya da toplumsal bir seçenek bırakmaz. Önemli aile toplantılarında yalnızca varlığı bile herkesi susturmaya yeter. İtaatsizliği, hane reisliği konumuna yönelik bir tehdit olarak görür. Bu nedenle Gülhan'ın hayatındaki her önemli dönüm noktası onun isteğine göre şekillenir ve onu özgürlüğün önündeki en büyük engel hâline getirir.

Gelenekçi Yakup, modern romantik ideallerden çok kültürel mirasa ve toplumsal itibara değer verir. Süleyman'ı özellikle Tacikistanlı olduğu için reddeder ve "Kızımızı neden Kırgızistan dışından birine verelim?" diye sorar. Bu yaklaşım, kendi kuşağında yaygın olan milliyetçi duyguların bir yansımasıdır. Ona göre güvenlik ve istikrar, dış bağlantılarla değil, kabile ve soy içinden kurulan bağlarla sağlanır. Evlilik, hem ittifakları güçlendiren hem de soyun saflığını koruyan bir kurumdur. Eğitim pratik bir gerekliliktir; ancak gelenekleri yok sayacak bir özgürlük sağlamaz. Katı dünya görüşü, süreç boyunca aile görevini bireysel duyguların üstünde tutar.

Manipülatif Kontrolü yeniden ele geçirmek için Yakup bilinçli bir yalan planlar. Kardeşi Sagali'ye ve Şaarkan'a ciddi şekilde hasta olduğunu söyleyen sahte bir telgraf göndermelerini emreder. Bu plan, Gülhan'ın babasına duyduğu bağlılığı ve suçluluk duygusunu kullanır. Kızının bu çağrıya kayıtsız kalamayacağını bilir ve bu zayıflığı üzerinden onu köye geri çeker. Gerçek niyeti varıştan önce gizleyerek onu hem fiziksel hem de duygusal olarak köyde kısıtır. Bu güven ihlali, geleneği dayatmak uğruna gerçeği feda etmeye hazır olduğunu gösterir.

Koruyucu Tüm sert yöntemlerine rağmen Yakup, Gülhan'ın güvende olmasını gerçekten ister. Ölüm döşeğinde iki eşini yanına çağırır ve evliliklerini kutsar. Onlardan huzur içinde yaşamalarını ve birlikte çalışarak geleceklerini sağlamlaştırmalarını ister. Dürüstlüğü ve iyiliği öğütler; bu sözler, katılığının kötülükten değil kaygıdan kaynaklandığını gösterir. Yöntemleri zorlayıcı olsa da amacı kızının yalnız kalmamasını sağlamaktır. Ölmeden önce verdiği son öğütler ve dua, evliliği ahlaki bir sorumluluk ve baba duasıyla kalıcı hâle getirme çabasıdır.

TEMALAR

Evlilik: Kişisel Arzu ile Aile Görevi Gülhan, hikâyenin başından itibaren babasına karşı derin bir sevgi besler ve Frunze'de eğitim görürken bile onu asla hayal kırıklığına uğratmamaya çalışır. Bu güçlü bağlılık, bir gün ansızın babasının ağır hasta olduğu yönünde gelen sahte bir telgrafla dönüm noktasına ulaşır. Suçluluk duygusuyla boğuşan Gülhan, hemen Süleyman'la olan nişanını bırakır; eşyalarını çabucak toplar ve romantik mutluluğun önüne aile görevini koyarak Süleyman'a haber vermeden köye döner. Köye döndüğünde, durum daha da dramatik bir hâl alır. Babası yatağında uzanmış, sözünün dışına çıkılmasının artık onun kızı olmadığını söyleyerek Gülhan üzerinde mutlak bir otorite kurar. Gülhan, sessizce babasının önünde diz çöker ve itaat ederek bu baskıya boyun eğer. Bu sahne, katı bir toplumda bireysel tutkunun ebeveyn otoritesinin önünde nasıl ezildiğini açıkça gösterir. Hikâyenin bu büyük bedeli, köy meclisindeki zorla nikâh töreninde doruk noktasına ulaşır. Gülhan, Sapa'ın yanında sessizce dururken, nikâh işlemlerini onun adına başka bir kadın yürütür; adeta kendi sesini tamamen aile beklentilerine feda eder. Sonraki yıllarda, dış görünüm bir düzen ve istikrar içinde sürerken, Gülhan'ın iç dünyası sürekli arzu ve özlemle çalkalanır. Sapa'a karşı sorumluluklarını eksiksiz yerine getirir; Sapa vurulduğunda onun yanında kalır, iyileşme sürecini destekler ve kayınvalidesi Salkın'ın hastalığı sırasında ona yardımcı olur. Ancak sessiz anlarda, Süleyman'a ait hatıralar güçlü bir şekilde geri döner; özellikle ona ait aster çiçeklerini gördüğünde ya da ondan haberler duyduğunda derin bir sızı hisseder. Uzun zaman önce aldığı çiçekler, yaşamamış bir hayatın acı bir hatırlatıcısı hâline gelir. Sapa hayatta kaldıktan sonra hastanede Süleyman'la yeniden karşılaştığında bile, artık aralarındaki bağı koparan sadakat yükü nedeniyle eski dünyasına geri dönememediğini anlar. Gece geç saatlerde yalnız başına çalışır, çevresinde huzur yaratmaya çalışırken içten içe derin bir acı taşır. Sonuç olarak, hikâye bize gösterir ki geleneksel yapılar kadınları sürekli olarak kişisel mutluluğu toplumsal onur uğruna bastırmaya zorlar. Gülhan, bu zorlu süreci dayanıklılıkla atlatır; ancak ödediği bedel, itaatin gölgesinde kalmış bir aşkın sırrını ömür boyu taşımasıdır. Sessizliği, aile itibarını korurken aynı zamanda onu bir kez ona farklı bir gelecek vadeden adamdan kalıcı biçimde ayırır.

Örnek Sahne: Gülhan annesine, Sapa'ı sevmediğini ve onunla evlenmeyeceğini açıkça söyler. Annesi öfkeyle bağırır: "Bir yabancı için, uzaklardan gelen bir adam için anne babanı mı gözden çıkaracaksın?" Evde Gülhan, babasının ayaklarına kapanır; ağlayarak ellerini tutar ve yalvarır: "Beni kurtar, beni bu evliliğe zorlama." Yaşlı babası, titreyen elinde bastonuyla ona doğru yavaşça yürür. Gözleri dolmuştur. Gülhan'ı yerden kaldırır ve der: "Ölmeden önce seni güvenli bir yuva içinde gördüğümde huzur bulacağım. Eğer Sapa'ı reddedersen, babanın kalbini kırarsın." Gülhan yüksek sesle ağlar. Babasının elleri titrer, alnında ter belirir ve neredeyse yere düşecektir. Annesi hemen yanına koşarak onu destekler. Babası, kendi kızının sözlerinin onu öldürdüğünü fısıldar. Babasını titrerken, güçsüz düşmüş halde gören Gülhan sonunda pes eder. Gözyaşları içinde Sapa'la evleneceğini söyler; ancak onu asla sevemeyeceğini ve bir gün mutlaka gitmeye karar vereceğini belirtir. Daha sonra yalnız başına ağlayarak Süleyman'ı düşünür.

Evlilikte Akrabalar: Yengenin Rolü Geleneksel Kırgız kültüründe, özellikle köy yaşamında, gençler açıkça flört etmez ya da duygularını doğrudan itiraf etmezlerdi. Romantik ilişkiler belirli toplumsal kurallar çerçevesinde ilerlerdi. Aşk çoğu zaman bakışlarla, sembolik davranışlarla ya da aracı kişiler yoluyla ifade edilirdi. Açıkça görüşmek, bir kızın itibarına zarar verebilir ve ailesine utanç getirebilirdi. Bu anlayış,

“Kızga kırk üyden tıyuu” atasözünde açıkça görülür. Bu söz “Kız için kırk evden yasak vardır” ya da “Kızın davranışını kırk ev gözetir” anlamına gelir. Bu ifade, bir kızın onurunun yalnızca ailesi tarafından değil, tüm akraba ve topluluk tarafından korunduğunu ve denetlendiğini simgeler. Bu toplumsal normlar nedeniyle, “jenge” olarak adlandırılan gelinler ve görümceler, genç kız ve erkeklerin bir araya gelmesinde önemli bir rol oynardı. Onlar kültürel aracı görevi üstlenir; gençlerin kontrollü bir şekilde görüşmesini sağlarken aile onurunu da korurlardı.

Novellada Şaarkan bu geleneksel rolü yerine getirir. Yakup’un kardeşi Sagali’nin eşi olarak, Gülhan ile Sapar’ın evde karşılaşmasını ayarlar. Bu karşılaşma onların ilk konuşması olur. Ancak Gülhan, bu buluşmanın bilinçli olarak düzenlendiğinin farkında değildir. Tesadüf gibi görünen bu durum, aslında geleneklere uygun biçimde planlanmıştır.

Şaarkan’ın bu rolü, evlilik kararlarının nadiren yalnızca iki kişiye ait olduğunu gösterir. Bu kararlar geniş aile ağırları, toplumsal beklentiler ve sessiz kültürel kurallar tarafından şekillendirilir. Aşk kendiliğinden değil, gözetim altında gelişir. Böylece gelenek, Gülhan farkına bile varmadan onun kaderini yönlendirmeye başlar.

Örnek Sahne: Şaarkan, Gülhan’ı bir gece evinde kalması için davet eder. Akşam başta sıradan bir aile ziyareti gibi görünür. Semaver kaynamaktadır, yemekler özenle hazırlanır ve ortam sıcak ve samimidir. Gülhan yalnızca halasını ziyaret ettiğini düşünür. Durumun bilinçli olarak düzenlenmiş olduğundan habersizdir.

Şaarkan evin içinde alışılmadık bir heyecanla dolaşır, kapıya doğru bakar ve ayak seslerini dinler. Sapar geldiğinde, geliş tesadüfi değildir. Sıcak ve neredeyse törensel bir biçimde karşılanır. Büyükler dikkatle gözlemler, gelecek hakkında şakalar yapar ve doğrudan konuşmak yerine imalı ifadeler kullanırlar. Gülhan bir anda, sessiz beklentilerin merkezine yerleştirildiğini hissederek.

Bu sahne, gençleri açıkça ilan etmeden bir araya getiren yengenin geleneksel rolünü yansıtır. Gülhan, Sapar’la yaptığı “ilk konuşmanın” kültürel olarak evliliğe atılan bir adım şeklinde düzenlendiğinin farkında değildir.

Bölgesel Ayrım ve Sosyal Sınırlar: Kırgızistan bağımsızlığa kavuşmadan önce, kuzey ve güney Kırgız aileleri arasında evlilik çoğu zaman hassas bir meseleydi. Birçok ebeveyn, çocuklarının kendi bölgeleri içinde evlenmesini tercih ederdi. Bu tercihin arkasında yalnızca gelenek değil, yaşam biçimlerindeki farklılıklar da vardı.

Kuzey Kırgız toplulukları göçebe kültür miraslarıyla daha güçlü bağlar kurmuştu ve Sovyet Rus kültürüyle daha yoğun etkileşim içindeydiler. Bu nedenle Rusça ve şehirleşmiş kent alışkanlıkları orada daha yaygındı. Güney Kırgız toplulukları ise daha çok geleneksel İslam değerleriyle ve yerleşik Özbek, Uygur ve Tacik kültürleriyle birlikte Sovyet etkisiyle şekillenmişti.

Dil de aradaki mesafeyi derinleştiren bir faktördü. Bazı kuzey Kırgızlar, güney Kırgız şivesini eleştirirdi; çünkü bu şive eski Türkçe, Özbekçe, Çağatayca ve Tacikçe unsurlar içeriyordu. Onlara göre bu şive tanıdık gelmiyor veya “tam anlamıyla Kırgızca” sayılmıyordu.

Coğrafya ise bu ayrımı daha da derinleştirmişti. Kuzey ile güney arasında seyahat, 3.500 metreyi aşan dağ geçitlerinden geçmeyi gerektirir ve otobüs yolculukları on iki ila on beş saat sürebilirdi. Mesafe, hem aile bağlarını hem de evlilik ayarlamalarını oldukça zorlaştırıyordu.

Kırgız toplulukları yalnızca Kırgızistan’da değil; Özbekistan, Kazakistan, Çin’in Kızıl Su bölgesi, Tacikistan’ın Badahşan bölgesi, Afganistan’ın Vahan Koridoru, Türkiye’nin Van ili, Rusya ve Amerika Birleşik Devletleri’nde de bulunmaktadır.

Bugün küreselleşme, eğitim ve göç sayesinde bu bölgesel ayrımlar büyük ölçüde azalmıştır. Kuzey ile güney arasında evlilikler artık yaygındır ve uluslararası evlilikler de mümkündür. Yine de bazı köylerde aileler hâlâ bölgesel eş seçimini tercih eder ve yedi kuşak içinde evlenmeme geleneğini sürdürürler.

Örnek Sahne: Gülhan’ın babası Yakup, Süleyman’ı kabul etmez; çünkü sadece başka bir ülkeden değil, aynı zamanda Tacikistan’ın Murgab bölgesinden gelmektedir. Bu bölge kültürel olarak güney Kırgız geleneklerine daha yakındır. Kuzey kökenli bir baba için bu durum, tanıdık olmayan adetleri, şiveyi ve sosyal çevreyi çağırıştırır. Coğrafi olarak güney Kırgızistan’a yakın olmasına rağmen, onun için bu hâlâ “uzak diyar”dır. Onun için bu, sadece iki genç arasında bir evlilik değildir; adeta tek kızını uzak topraklara “kaybetme” meselesidir. Kızının dağların ve sınırların ötesine, çok uzaklara gitmesini, belki bir daha onu göremeyeceğini düşünmek onu korkutur. Onun kuşağında mesafe gerçek bir ayrılıktı. Seyahat zordu, iletişim sınırlıydı ve bölgeler arası evlilikler nadirdi. Uzaklara evlenen bir kız, ailesinin evinden “kopmuş”

sayılırdı. Yakup'un bu reddi, duygusal bağılılığı, bölgesel çekinceleri ve aidiyet hakkındaki geleneksel düşünceyi yansıtır. Baba tamamen zalim değildir; aslında korkmaktadır. Kızını yakınında, bildiği topraklarda, bildiği dil ve kültür içinde tutmak ister. Ancak onun koruma çabası zamanla kontrol ve kısıtlama hâline gelir.

Semboller: *Aster Çiçekleri* Aster çiçekleri, romanın en güçlü sembollerinden biridir; sevgi, hafıza ve duygusal sürekliliği temsil eder. İlk olarak hastanede ortaya çıkarlar. Süleyman, Gülhan ameliyat olduktan sonra ona bir buket aster çiçeği gönderir. Bu kırılğan anda, Gülhan yaşam mücadelesini henüz yeni atlatmıştır; çiçekler yeni bir hayata ve uyanışa işaret eder. Bu sadece sıradan bir hediye değildir; aynı zamanda sessiz, derin bir ilgi ve şefkat itirafıdır. Gülhan, asterlerin yumuşak renklerini Süleyman'ın varlığıyla, sıcaklığıyla ve ilk gerçek aşkının saflığıyla iç içe düşünmeye başlar.

Zamanla, Gülhan Sapar'la zorla evlendirildiğinde, asterlerin anlamı daha da karmaşık bir hâl alır. Sapar da ona aster çiçeklerinden oluşan bir buket getirir; onu mutlu etmek umuduyla. Gülhan dışarıdan kabul eder görünse de, içten içe bu çiçekler eski anıları yeniden canlandırır. Aynı sembol artık iki farklı duygusal dünyayı taşır: biri seçilmiş bir aşkı, diğeri dayatılmış bir görevi temsil eder. Bu tezat, nesnelerin kişisel deneyimlerle nasıl katmanlı anlamlar yüklenebileceğini gösterir.

Örnek Sahne: Gülhan, Süleyman'la asterlerle dolu bir bahçenin yanında son kez bir araya gelir. İkisi de çiçeklerin arasında dururken hayat, ayrılık ve geri dönülemez kararlar hakkında konuşurlar. Süleyman, her bir çiçeği Gülhan'ın hayatındaki farklı bir kişiye; çocuklarına, Sapar'a, kendisine ve nihayet ona bağlayarak sessizce açıklar. O anda asterler, gerçekleşmese bile varlığını sürdüren, kalıcı bir aşkın sembolüne dönüşür.

Hikâyenin sonunda, Gülhan eve dönerken elinde bu çiçeklerle birlikte yürür. Asterler artık suskun bir hafızayı temsil eder. Aşk belki de onun kaderini şekillendiremez; ancak kalbinde, narin yaprakları gibi özenle korunarak yaşamaya devam eder.